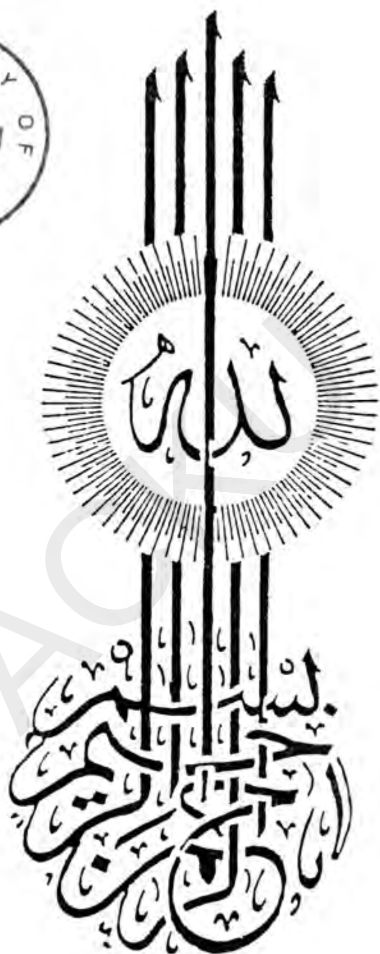

نظم دُرَر

مؤلف: غوث زمان شاه غـوث محمد صاحب(رح)

الله
بسم الله الرحمن الرحیم

نظم دُرَر

مؤلف: غوث زمان شاه غـوث محمد صاحب(رح)

کتابفروشی کابل

اسم کتاب : نظم درر .
تألیف : غوث زمان شاه غوث محمد صاحب (رح)
مصحح : عبدالحي «صدیقي» به همکاري ملا محمد نعیم « فرقانیار »
چاپ دوم : ۱۵ حمل ۱۳۷۱
تعداد : یکهزار جلد
بفرمایش : مولوي صاحب محي الدین جان آغا و عبدالکریم جان آغا
ناشر : کتابفروشي کابل
قیمت( )

بسم الله الرحمن الرّحيم

مناجات بدرگاه قاضي الحاجات

خــداونــدا بتـو باشد پنـاهم　　بجزتـواز كسي يــــاري نـخواهم

شبوروز مــن غريق بـحر عصيان　　بــكن عـفو وبـيامـرزي گناهم

هميشه مينمايــم آه فــريـاد　　بـدرگـاه تـو يـارب عذرخواهم

نـدارم يك انيــــس ويارغم خوار　　منم تنـها دگـــر حـــال تباهم

منم باعـيب كس كالائي عيبي　　خريـــدن كـي كـند هستي گواهم

مگر تـو يا ازل بخريدي باعيب　　مـكن رد از خـريـــدن اي الهم

پسند بـا عـيب كردي روز اول　　مگـردان نا پسند بـا آه و اهم

شـدم نوميد از درگـاه مخلوق　　زدرگاهت مـــكن نو ميـــد شـــاهم

سپرذم بـاتو امـر ديـن و دنـيا　　بجزســـويت دگـــرجـــانيست راهم

زجـمع دوستانت ساز محـ سوب　　مـيان خلق باشد عـــــزّ جاهم

اگـر سازي زمقبـولان درگـــــاه　　بـــچرخ هفـتمين سـايد كلاهم

بكن از لـطف باســويم نـظاره　　مــنم لاشـــي غريب و روسياهم

مناجات بدرگاه قاضي الحاجات

الـــهي از تـــو مـن امـيد وارم | بجز از ذات پاكـت كس ندارم
خــداونــدا تـو ميدانــي بــحالم | كه مــن مســـتغرق بحرضلالم
برونـم كـــن ازين بحــر ضلالت | بروي حـــضرت شـــاه رسالت
محمـــد ســــــرور اولاد آدم | برويش كن مرا بيرون ازين غم
بروي انـبيائت بخش يــكبار | ز آدم تـــا بـخاتم اين گنه گار
بـصـدق حضـرت صـديق اكبر | به بخـشائي گـناهـانم سراسر
بـــعدل عـمرؓ آن فاروق اعظم | زدرگاهت مــــكن نو ميدايندم
بـحلم حضــــرت عثمان عفان | نجـاتم ده ازين گرداب عصيان
بـــروي آن عـلي شير خداوند | زجرمـــم عفو كن گردان تو خور سند
بروئ جمـله اصــحاب مكرم | بتابعون و تبع التــــابعون هم
مـرا بـــا مقصد اصلي رساني | خداونــــداز غـــفلت وارهاني
بـــروئ جـــمله پيـــران كبارم | نظـر بنـما زهــجران بي قرارم
خصـــوصـــاً حضـرت سلـطان جيلان | كه غوث الاعظم اســـت درجمع عرفان
بفريـــــادم برس يـــــا غوث الاعــظم | شوي تو دســـــت گيري من درين دم
بهاوالدين كه شـــــاهي نقشـــبنداست | كليد مشـكل هر درد مند است
بآن مشكلكشا كن حل مشكل | بجمع عارفان گردان تـــوواصل
بمودود و معين الــــدين چشتي | بسهروردي بــكن زاهل بهشتي
مجـــدد الـــف ثاني شاه انور | طريــــقش را بمـن گردان منور
بـــروئ شاه امان الله مجذوب | كني واصل مراباجمله مطلوب

بروی شاه ولي الله صاحب بخود واصل مرا با جمله مطلوب
بود کامل مکمل قطب دوران بعصر خود رئیس نقشبندان
مقامات مجدد الف ثاني عطا فرمابمن از مهرباني
بروی جمله پیران طرائق بحب خودمرا گردان تو صادق
زخاصان خودت گردان تواین دم ز غیر خود رهان خلاق عالم
که تا سر دفتر عشاق باشم بدلها تخم عشقت را بپاشم
همه حالات و انوار و فیوضات رسانم سالکان را بي مهابات
بجذب و شوق و افغانش در آرم که حبت را بدلهایش بکارم
بهرجاروی آرم سوي خلقان چو بسمل میطپند چون گوئي غلطان
چوفتح و نصرتت بامن رسیده زهر سو مردمان سوئیم دویده
بیایند نزد من با صدق و اخلاص بشوق ذکر تو چون ذره رقاص
در آیند در طریق نقشبندان شب و روز جمله باشند ذکرگویان
چو خود را جملگي باتو سپردم زمیدان طریقت گوئي بردم
کسي از صدق باحق روي آرد یقین حق مقصد او را بر آرد
یخود یا غیرحق خود را سپاري نه بیني جز ندامت شرمساري
بحمدالله حسود ان جمله یکبار ندامت پیشه گشتند تو به افکار
بدنیاوبعقبي ساز مسرور بجمع عارفان گردان تو مشهور

همین لاشي زغیرت گشته بیزار
بظل عاطفت او را نگهدار

از تو نتواند بریدن کسي بآساني مرا
گر نمیداند کسي آخر تو میداني مرا

غیرتوکس را ندارم چون روم من ازدرت
بي کس و زار وحزینم کن تو درمان مرا

روز اول باتو کردم عهد غیر تو مگر
هم نه بگزینم نه پیوندم توچون جاني مرا

همچوسگ درآستانت روزوشب غوغا کنم
بلکه تا بدبر سرم آن ماه تا بان ني مرا

من سپردم خویشرا با تونگاري نازنین
دستگیرم شورهاده زین پریشاني مرا

عشق تو رسواؤعالم کرده اي بدرمنیر
دستگیرمن بهر جا باش سلطاني مرا

من اسیر عشق تونگر توازلطف و کرم
وارهان از قید حا سدچونتوجاناني مرا

هرچه آید برسرم من سرنه پیچم از درت
عاشقم دلداده ام برهان ز حیراني مرا

سر نتابد زآستان درگهت ابن لاشیت
گرچه عمري بگذرد اي دلبري جاني مرا

به عشقت مبتلاي اي بي نظیرم
بسوز و درد افغان و نفیرم

منم ازجمع دربانانت اي دوست
چه شداین دم به هجرانت اسیرم

چوگشتم من به عشقت صاف وصادق
ازان در بین عالم من چوشیرم

بغیر از تو کسي یاري نخواهم
تو ئي محبوب من هم دلپذیرم

تو رخ را گر بمن جلوه نمائي
اگر باشم حقیر آندم کبیرم

اگر از وصل تو من دور مانم
ضعیف وخواروزاروهم صغیرم

بسازي گر نظر از لطف بامن
بدفع د شمنان بشک دلیرم

ازان جا چون درین عالم فکندي
زتو مرجمله عالم را صغیرم

شب و روزان زهـــجرت بي قـــرارم بوصـــل خـــودرسان گردان تو ســيرم
مرا كـــردي تو ازخاصان درگـــاه مـــيان سالـــكان ميـــدان چو شيرم
چو از خاصـــان درگاه تـــو گـــشتم بـــسلطان جـــهان خـــود دبـــيرم
ازان روزيـــكه گـــشتم من غلامت مـــيان خـــلق عـــالم چون اميرم
بگيرم جـــمله عـــالم را ســـراســر كه هـــســـت آن شاه ولي الله پيرم
تـــمامـي روئـــي دنـــيا را بگردم بـــمن گفـــتابرو باتـــو نصـــيرم
سپـــردم با تـــو امر ديـــن و دنيا مراد خـــود يقيـــن از كـــس نگيرم
به عـــشقت رفت از من دين و دنيا مـــيان مردمـــان هـــم با و قـيرم
گـــذشتم از صـــفات و هم شيونات زفيـــض ذات بحـــث خود حسيرم
حـــقائق تا بحـــب صـــرف طي شد بـــلاتعـــيين كـــنون مانده ســـريرم

منتم لاشي به عشق يار صادق
زغير او همـيـــشه من ضريرم

ز سوز عشق هرجا ميزنم چرخ براي صـــيد دلهـــا ميزنم چرخ
ازان عالـــم درين جا آمدم من بدســـتم جام صهبا ميزنم چرخ
شراب از خم وحدت شد بدستم ازان بـــر روءي عالم ميزنم چرخ
بنو شـــانم بخلقان گاه بيگاه بفـــضل حق تعالى مـــيزنم چرخ
هران كس فيض خواهد ميدهم زود برائـــي دون و اعلي ميزنم چرخ
مشو غافل ز مي خوردن عزيزا منم چون مرغ عنقا ميزنم چرخ

خوشا آندل که نوشدزین منی ناب برائي خواه نا خواه میزنم چرخ

بگشــــتم ملك وهـــندوسند سیستان نه جمعاً بلك تنها مــیزنم چرخ

تمامي ملك افــغان گشـــت مــعمور ز ایران تا بخارا مــیزنم چرخ

زمن شــاولــي الله رهـــبر بجذب شور وغوغا میزنم چرخ

لطائف تـــا ولایات و کـــما لات حقائق جـمله یکجا میزنم چرخ

بـــحب صــرف باشــد منزل من بــلا تعیین هویـدا میزنم چرخ

بدستم داده ســاقي جــام از مي دهــم من بي مهابا میزنم چرخ

بسازم خلـــق را با آه افـــغان ســگي د ربار مولا میزنم چرخ

چه حـاجت لاشـیا باچرخ دنیا

چوسـگ باکوئي لیلامیزنم چرخ

عاشق دیوانه ام مــن بروم ســوي دوست منزل اصلي من هست به پهلوي دوست

چونکه جــدا گشــته ام مـن زهمان اصل خویش آه افــــغان میـــکنم تا برسد بوي دوست

شکر رســـیدم باصــل دیده ام آن یاره را شورش غوغاي مـن هــــت ازآن روئ دوست

دلبرشـیرین ســخن گربکند رخ به من خلق بافغان کنم من بزنم هوئ دوست

گردمي از فضل او دور نــتم اي عزیز نعره زسر بر کشم باقد دلجوئ دوست

غیر رخ آن نــگار نیـــــست مرا آرزو بسته شده ایندلم با خــم ابروئ دوست

عشق من از اول ســـــت بارخ زیباي او این دل افکارمن بسته بگیســوي دوست

عشــق همان مه لقا چون بسرمن نشست خلق رسانم زفیض من زهــمان جوي دوست

هرطرف رونهم ولوله افتد بـــخلق جمله طپد برزمین بسمل آن خوي دوست

لاشي زار ونزار شد زغمش بي قرار
نعره زند روزشب چـون سگ باکـوي دوسـت

حکایت مثنوي

مـريض عـــشق رفت نزد طـــبيبي طبـــيب معـنوي حاذق لبيبي

بگفتا گـرد وايـثم را بـــداني عـــلاجـم را بكن از مــهرباني

بدل مجروح به تن رنجـــوررو زارم خـــور و خوابم برفته بي قرارم

گرفت نبـــضش طبـــيب معنوي زود بگـــفت عاشـــق شـــدي بنهفت بفرمود

بوصلش گر رساني خويشتـــن را كـنـي نـــظاره روي گلبـــدن را

دمـــــي با وصل او دمساز باشي تو بــا آن دل ربـا همراز باشي

شــود تســـكين دردت اندر آندم شــود حاصل ترا شادي رودغم

طبيـــب ظاهـــري دردت نـداند نه طـب جـمله کتـب هاگـــر بخواند

بـشو ثابـــت به عـــشق يار دائم بـــشرط از مناهي باشي صائم

نظر با خوب رويان خـــوب باشـــد بـــشرط صنع حق مطلوب باشد

نـــگردي تابع آن نـــفس سرکش اگـــــر گردي بيفتي اندر آتش

ز بعد عـــشق رو بانزد پيري بـــود کـــامل مکمل دستگيري

مريدش شو بصـــدق دل بيکبار تـــرا از راه حـــق ساز د خبردار

ز تـو عشق مـجازي دور سازد ترا با عـــشق حق مسرور سازد

بـدين عـــشق حقيقي گر بميري يـــقين تو عاشق روشن ضميري

به عـــشق حـــق دلــت راسـاز معمور | بجـــمع عـــاشقان گردي تو مشهور
بحـــمد الله بعـــشق حق به بندم | به عشق حـــق بسوختن چون پسندم
ز جمله ما سِوائي حق تعالي | شـدم بـيزار كـــردم رو بمـــولا
چو عشق حق بجان من شـررزد | شـدم ازخـانمان خويش دل سرد
فـــكندم در پس ســـرما سوالله | مـدام الوقت وردم نـــأم الله
فـــرار از جمله عالم شد ميســر | به بحــــر معرفت گشتم شناور
همين عشق ست كه سوزدجان عالم | بـــجذب حق شوند شادان خرم
همين عـــشق ســـت بهر جاروئ آرم | تـــمامي خلق باذكرش در آرم
همين عشق ست كه اندر شور غوغا | كنم خــورد وكلان و پير و برنا
همـــين عـــشق ست بمخلص مهربانم | زمـــنكر بي ادب جانرا ستانم
همين عشق ست كه اندر جان نهادم | چوســگ بادر گهے او ايستادم
چوســگ بادر گهي او پاسبانم | زعـــشاقان خـــاص آستانم
بفضل حق زمِن حـــضرت پير | ز خاصـــــان درش گشتم جهانگير

تولاشي شكر اين نعـــمت بجا كن
چوبلبــل در گلستانش نـوا كن

مـــست جام پاك يزدان آمدم | رهـــنمائي كفر ايمان آمدم
هان مشونوميدزمن اي سالكا | با هـزاران جود و احسان آمدم
هم ز فضـــل آن كريم لم يزل | فيــض بخش جمع عرفان آمدم

کرده ام معمور هند و سند را   رهنما ئي اهل ايران آمدم

سير كردم تيجن ومرروس و خس   بر تمامي فيض ريزان آمدم

هم چوعنقابي نشان ازآشيان   من از آن عالم بطيران آمدم

هست اعيان ثوابت منزلم   من ازان عالم بطيران آمدم

سينه ام آئينهء عالم نماست   صيقل قلب مريدان آمدم

تشنه گان را ميدهم آب حيات   موج زن چون بحر عمان آمدم

چون طبيبان عاجزاز درد شوند   من شفا بخش مريضان آمدم

دردمند اغم مخوراز درد خود   داروي هردرد و درمان آمدم

خوب رويان دلبرا ز عالم   دلربائي خيل خوبان آمدم

غارت دل ميكنم از پير ها   دلبر جمع جوانان آمدم

بر تمامي خلق وعالم فيض ريز   پر مطر چون ابر نسيان آمدم

بيكسانرا من انيس و محرمم   چون پدر بهر يتيمان آمدم

نقش الله بر دل سالك كنم   نقش بند نقشبندان آمدم

شاه ايامم ولي از من شنو   چون سليمان سوئ موران آمدم

هرچه خواهي خواه وقت دادن است   زانكه با جام فراوان آمدم

بگذرد فرصت مشوغافل دمي   بهر فيض حق بخلقان آمدم

هركه تابد روي ميتابم زوي   فيض ندهم بهر خواهان آمدم

گر شوي منكر تو ازحالات ما   بهر اعدا تيغ براً ن آمدم

بر طريقم هركه سازد پيروي   مرورامن جرعه نوشان آمدم

گرچه من طبـل فـقيري ميزنم　　تاج تـخت جمـله شاهان آمدم

لاشيم من نيـستم هم نيست دان
گرچـه نيستم از بزرگان آمـدم

بجرم عشق تو ام ميـكشند غوغائيست　　تو نيز برلـب بام آي كه خوش تماشائيست

مينما م مـست رنـدانرا همه　　اي بـسا مخمور شيدا ميروم

سـير كـردم من حقائق راتمام　　در فـراز عرش اعلي ميروم

بهر احيـائي قلوب مرده گان　　چرخ زن در روئي دنيا ميروم

ملك هـندوسـتان افغانرا تمام　　گشـته ام اندر بخارا ميروم

جـام مي اندر كفم بنهاده حق　　داده داده باده هـر جا ميروم

ذوق شـوق و ولوله درجان من　　نه نهاني بـل هـويدا ميروم

ديـده ام خلقان كه سودائي شدند　　همچوتجـاران بـسودا ميروم

تيغ كيـن در جبه ام باشد نهان　　از براي قـتل اعـدا ميروم

همچو حيدر نعـرها بر ميكشم　　از براي خـرق صـفتها ميروم

در فـزاي قـدس بودي منزلم　　چون از آنجائيم در آنجا ميروم

چون ببال عـشق لاشي برنشست
در هوا مانـند عنـقا مـيروم

كي بود یا صاحبا بینـــم رخ گلنار تو — سرنهم در آستان همچون سگ دربارتـــو
چــرخ زن گــردم بگردت جان فداسازم زشوق — تاشود فائـــض بمن از فیـض و از انوار تو
رقیب بهر تو با قـــتل من شـــتاب کند — بیا که جام روحم بهـــر تو چه شیدا ئیست
زقتل خـــویش نترســـم اگر تو باشي یار — که جان و تن بســـپارم بتوکه یکتائیست
محبتي کـه مـرا بـــا تو هـــست اي دلبر — مرا بـــحبّ تو کشتـــن تمـــنا ئیست
بـــراه عـــشق تو سر نهاده ام اي یـــار — بشو حـضور بقتلم یقین که خوب جائیست
به بسته ام بتو عهـــــــد بروز اول من — هزارشـــکر کـــــه بروز روبـــالا ئیست
همیشه وقت رقیب است بقصد کشتن من — خبرزکـشتن من باش که وقت تنهائیست
شدم زعـشق رسوامیان مردم من — که جان بعـشق تو بارم مرا چه جویائیست
اگر چـــه عاشق روی توازشمار بیرونـــت — که جان خـــود بدهد مثل من نه پیدائیست
اگر دمي بجز از شـــمّا کنم بکس میلي — مرا بجـــمله عشـــاق کســـرو رسوائیست

بانتـــظار تو باشد همیـــشه لاشي زار
بمقتـــلم توبیاجان دهم نه پروائیست

مســـت شوق حق تعالي میروم — از براي صـــید دلـــها میروم
شربتي نوشیده ام از دست یار — نـــعره زن از بهر صهبا میروم
عالـــمي را میـــکنم اندر فغان — باهـــزاران شورو غوغا میروم
گهه بپانت سرنهم گاهي کنم شوروفغان — تا تـــسلي یابد ایـــن حیران دل افکار تو
عندلیبم درخزان غربت افتادم ز شوق — وه چه خوش باشد که مأوائیم شود گلزار تو
هردم از شوق جمالت خواهم اي بافضل وجود — همچو رندان مــــست گردم درسربازار تو

در تمناي تو هر ساعت كـــنم آه و فغان سوخت جانم زاشـــتياق ديدن ديدار تو
آرزودارم من وسـر گـشته، و زارو حزين تا شوم سرمسـت شوق ازباده، سرشارتو
شاه ولي الله ولي حق بسويم كن نــظر تا بچشم سر به بينم هرزمان رخسار تو

لاشي ازقرب وصـالت هرچه دور افتاده است
در مــقابل هست او را عـارض گلـنار تو

اي دوســـتان جاني ليـلي نقاب دارد نه يك نقاب بر رخ صـــد ها حجاب دارد
قدبلند و شمـــشاد چشم سياه دلشاد هم نار كرده بنـــياد مارا خراب دارد
ذقـــن چوسيب صفاهان صدف درست د ندان دهن گلســت و خنــدان چه خوش شتاب دارد
خورشيد روئي دلبر كمان ابروي دلبر عنبر گيسـوي دلبر بين ميل خواب دارد
شـــيرين مقال باشد احسن خصال باشد يوسف جـمال باشد چشم پر آب دارد
رخسار ماه تابان چشم غزال جانان درقيد اوسـت شاهان زلف دوتاب دارد

پرده ز رخ تو بـكشا لاشي كند تماشا
عـالم شوند شيدا اينك ثــواب دارد

شـدم از بهر خوبان مائل و آشفته شيدائي بجز از مجلس خوبان نگيرم هيچ مأوائي
بود پر شـــور و غوغا مجلس خوبان درين عالم بيا بنشين درين مجلـس اگرتومرد دانائي
كـه اهل الله بود خـــوبان شود عالم ازيشان رنگ بشو ذاكر به نزد شان اگر جـويائي مولائي
دران دكان عطاران چو پيكاران مرو هرگز بدوكان شكر باشد برو بنـــشين به زيبائي
مكن منع از شكر خوردن كسي مائل بشكر است شده كامش بسي شيرين نه بـــيني غير رسوائي
تو خواهي آستين افشان و خواهي دامن اندركش مگـــس هرگز نخواهد رفت از دوكان حلوائي

ماجمع فقیر و خاصهائیم — شاهنشه خلق ملکهائیم
سلطان جهان زما مدد خواه — بنشسته به تخت فقرائیم
ما زمره اولیاي حقیم — منسوب به نقشبند هائیم
بر اوج فلك روندگانیم — با روي زمین گدائیهائیم
مجذوب اله وامست یزدان — با اصل رسان لطیفهائیم
از نفي گذشته سویٔ اثبات — سائر بوقوف قلبهائیم
آن دائره که هست امکان — از پنج فناگذشتهائیم
طي گشته و لایت سه گانه — ما سائر چهار سیرهائیم
شد مانده صفات هم شیونات — ما سالك ذات بحت هائیم
مسلوك شد است آن کمالات — مستعد آن حقائق هائیم
چو سیر رسید بمعبود صرف — بگذشته بحب صرفهائیم
گردیده تعینات و آخر — لا تعین حق باشتهائیم
تعین فیض و ذات مطلق — با فضل خدا رسید هائیم
شکرانه ء حق بجاآریم — فرشي غریب بعرشهائیم
باران و زابر رحمت حق — ریزان به تمام سبزهائیم
رزاق که رزق میدهد او — ما واسط رزق خلقهائیم
میدان تو یقین اي برادر — ما دافع هر بلائیهائیم

با مخلص خویش رحــــم آریم　　زنگ ازدل شـــــان زدوده هائیم
گر شـــکل ســـــخت پیـش آید　　مامشکل شــان کشادهائیم
با دشـــمن خـود چو شیر غران　　دیگر چوپلـــــنگ ببرهائیم
منکر تو بـــترس از خشم مایان　　چون اشترمـــست چلهائیم
تیـزبال و زنـــــــنده دان تومارا　　چون باز و شهین عقابهائیم
از چنگل شیر نر تو بـگریز　　دیگر بمثـــــل چواژدهائیم
ازخشـــــم ولي نـعوذ بالله　　هم تیـز در جمله تیغهائیم
روح از تن بـــــي ادب بر آریم　　خونریــــزبران چو نیزهائیم
با حضـرت مـــاتو با ادب باش　　با کـــشتن وچون تفنگهائیم

لاشي به جهان زکـــس میندیش
تفویـض بــــــحق امور هائیم

•

عاشق نازنیـن من سرووران تـوســـتیم　　دلبردل حـزین مــن غارت جان توستیـم
گرچه دل چـوسنگ هـم کنندت بتوستیم　　لاله اگرسمین بـرم خـــاص وزان توســـتیم
درچمن گلان منم نرگس بیـــدلان مــنم　　شهـد و شکرزبان منم غنچه دهان توستیم
دام بتو نهـاده ام هـست یقیـن نیـاده ام　　قاتـــل تو ستاده ام سخت وکمان توستیم
ابروني من بودهلال حسن منست بي مثال　　آفــت اگر منم منال فتنه، جـان توستیم
گرچه که ترك افسرم حوروپـــریست پیکرم　　عشـــق ترابجان خرم دلبرجانان توستیم

لاشي اگر کند جواب خاقاني اضـطراب
ترك بمن کند خطاب روح روان توســتیم

تولي بي تبرانيست در كار تبرا كن شوي زاهل ابرار
تولي بي تبرا از نفاق است منافق را بوداين خوي اين كار
نگردي تازغير دوست بيزار بصدق دل نگردي دوست بايار
چوبگسستي ز غيردوست ازدل به پيوستي بيارت اي نكوكار
دوئي بگذارويك بين باش صادق كه تا مقصد بدست آيد بهركار
توبگذار احولي گرمرد راهي كه دو بين احولست هم شخص بدكار
زيكتائي چه بدديدي گريزي زنزد دوست اندر نزد مكار
چنين عمري كه رفتي نزد غدار بياورسود و نفعت كن تو اظهار
بجز ظلمت خجالت من نديدم شود حاصل ترا پندم نگهدار
همين بهتر كه يكتا باش صادق بحب دوست خود راكن نكوكار
تمامي شرع و دين از صدق برپاست جنان ازصادقان نه ازاحول خوار
چه سازم غادران احول نمودند بلغزانند خلقان را بيكبار
چوشبطان پيشواي غادران است به غدر و مكر ايشانند سزاوار
اگر تو عاقلي يا مرد راهي گريز از نزد مكاران و غدار
تولي بي تبرا نيست ممكن بشو لاشي زغير دوست بيزار
نصيحت كن بخلقان اين سخن را شوي يكتا دوئي رازود بگذار

اگر از عالمان و عاقلانند
زغير او شويد بيزار بيزار

مثنوي

شنو اي دوست ازراه محبت | كه تاگويم يكي شيرين حكايت
پري رويان چوحسن خوب دارند | همه عالم با ايشان جان سپارند
پريروچون جمال خوب نمايد | ز عشاقان مسكين دلربايد
بغمزه چون در ايدآن پري وش | زنداندر دل عشاق آتش
هر آنكس روي خويش رابه بيند | شود ديوانه و بيخود نشيند
پرير و حسن بنما يد بعالم | بروئيش دركني هر چند محكم
زر و زن سر ببرون آرد بهر بار | نمايد حسن چون ماه ده چهار
شنيدم پيرزالي دختري داشت | زماه چهارده حسني بل فزون داشت
نصيحتها و رافرمود مادر | نشين در خانه دائم اي هنرور
مشو از خانه ببرون اي بريزاد | كه گه بيند جمالت آدمي زاد
شود آشفتهء حسن و جمالت | شوي رسوا از آن آيد ملالت
نبوده مادرش روزي بخانه | برون آمد بصحرا آن يگانه
بدوش افگنده چادر را پريرو | خرامان رفت با آن سو ؤاين سو
همه خلقان بدورش جمع گشتند | چو پروانه بگرد شمع گشتند
كه ناگه مادرش آمد دران دم | چو دختر ديده شد با شيون غم
بگفتا توچرا اين كار كردي | بقول من تو هرگز پي نبردي
دريدي پرده عصمت تو دختر | شديم رسوا ميان خلق يكسر

بگفتا دخترک اي زال مادر — ملامت نیست بر من کن تو باور

تقاضا کرد حسن نازنینم — که سازد شهره روئي زمینم

به بیند جمله عالم حسن مارا — نشد پنهان نمودم آشکارا

تمامي خلق از حسنم بدانند — بدلها تخم مهر من نشانند

نهان کي میشود هر نیک منظر — چوید رنگان عالم زیر چادر

باول عشق حسن هم عهد بستند — که باشند هردو باهم جفت پیوند

جدا از هم نگردند هیچ اصلا — ازان کردم جمال خود هویدا

کسي بدرنگ باشد او بخانه — بود لایق نشنید اي یگانه

ز حسن خود خجل گردد دمادم — بچادر روي میپوشد بهردم

خدا داده مرا حسن و جمالي — دگر قدرسائي نو نهالي

کنم شکر خدائي خویش هردم — نمایم حسن خود را من بعالم

که مر آت جمال حق.شد انسان — مظاهرو مرائي نیز میدان

جمال من زعکس حسن حق دان — کلام عارف جامي توبرخوان

دران خلوت که هستي بي نشان بود — بکنج بیخودي آندم نهان بود

و جود بود از نقش دوئي دور — زگفت گوئي مائي توئي دور

جمال مطلق از قید مظاهر — به نور خویشتن بر خویش ظاهر

دلا راشاهدي در حجله غیب — مبرا ذات او از تهمت عیب

نوائي دلبري بر خویش میساخت — قماري عاشقي باخویش میباخت

نکو روي تاب مستوري ندارد — چو در بندي سراز روزن بر آرد

بهرجاهست حسن اینش تقاضاست — نخست این جنبش ازحسن ازل خواست

بیــــرون زدخیمه زاقلیم تقدس — تجلي کرد بر آفـاق و انفس

ز ذرات جهــــان آئینه ها ساخت — زروي خود بهـرجاعکس انداخت

ازان لمــــعه فــروغ بر گل افتاد — زکل شــــوري بجان بلبل افتاد

رخ خود شمع ازان آتش بر افـــــروخت — بهر کاشانه صدپروانه را سوخت

زرویش روي خــود آراست لیلي — زهرمویش زمجنون خواســـت میلي

جـــمال اوست هر جا جلوه کرده — زمعشوقان عــالم بســــته پرده

ولي کان عاشـق خوبان دلجوست — اگر داند و گرنه عاشــــق اوست

کلامـــي جامي آخر شد درین جا — سخن از ذال ودختر گــوش بنما

تو وحـدت را یقین مثل پدر دان — بمادر واحــــدیت را تـو برخوان

بوداعـــیان ثـــابت مثل دختر — تو خانه واحدیت دان ســـراســـر

از آنجـــا عـــالــم ارواح آمــد — دران منزل بماند بـــي حد بي عد

بـــعالم امر مثال آمد ازان جاء — جمال خود نمود آن شـوخ رعناء

درین عالم که اجسام ست نامش — بیامد گشته این عــالم مقــامش

تنزّلات خــمسه دان همین است — بیان خوب کردم دلنشیـــن است

دریـن عالم بماند با نفس شیطان — زاصل خود فراموش کرد میدان

هـــر آنکس روبا صل خود نماید — بدست کـاملــــان تـوبـه نماید

که از اصـــــلش ورا آگاه سازد — بشرط آنکه با وي جـــان ببازد

بمثنوي جلـال الدیـــن دانـــا — بگفت بشنو زنـي این ماجره را

چوازاصـل نیســـتان دورگشتم — زفــریــادم بـود مــردم بمــاتم

پـریــــرویان بعالم انبیـــاء اند — جمال خود بخلــفان مــینمایند

بظاهر هم به باطن رهبر خلق — امیر و بادشاه باشند دردلق

ز بعدشان پریرو اولیاء دان — مظاهر جمال حق توبر خوان

جمال ظاهرو باطن بخلقان — نمایند هوش کن هستي تو نادان

که ایشان کامل اندوهم مکمل — توحب رابطه شان داشت بردل

جمال ظاهرش گرتوبدیدي — همین است رابطه گر توشنیدي

بشوبارابطه سرگرم ایجان — که تا یابي رها از نفس وشیطان

جمال ظاهر و باطن چودارند — دمار از جان عشاقان بر آرند

همیشه چرخ زن باشند بهرجا — نمایند عالمي از عشق شیدا

بحمد الله که من گشتم از ایشان — بظاهر هم به باطن از بزرگان

کنم شکر خدا هر روز و هرشب — چنین حسن بمن دادست آن رب

روم من چرخ زن باروي دنیا ! — جمالم را به بیند پیر و برنا

ز افغان تا بایران و بخارا — نمایم حسن خود را آشکارا

شوند مردان بحسن من گرفتار — بپا شانم بایشان فیض و اسرار

جمال ظاهر وباطن خدا داد — بسازم خلق را با فیض حق شاد

بفضل حق زمن حضرت پیر — جهانگیرم جهانگیرم جهانگیر

هر آنکس هست او بدرنگ وجاهل — بود او ناقص و بر راه باطل

بخانه دعواي شیخي نمایند — دل خلقان بلاف خود ربایند

نکردد کسب و علم و هم طریقت — نرفته هیچ بر راه شریعت

زراه شرع اورا آگهي نیست — یقین دان کاراوجز گمرهي نیست

نداند از احادیث وتفاسیر — همه فعلش بدان مکرست و تدبیر

به پرسی گرزاخکامش روایت زجائي دیگرت خواند حکایت
ندارد علم شرع پیرکامل بود مردود حق آن مرد جاهل
بخانه مینشیند بهر تدبیر زعالم میگریزد همچو نخچیر
مقامات طریقت را نداند اگر پرسي زوي حیران بماند
تو لاشي شکر خالق را بجاکن نگشتي جاهل و ناقص دعاکن

خدا توفیق بخشد تا بمیري
بجز از عشق حق رائي نگیري

ایضاً مثنوي

چومجنون شد میان قبر مدفون ندا آمد بوي از حي بیچون
بدرگاهم چه آوردي تو مجنون بزد نعره همان مجنون محزون
بگفتا عشق لیلي بود کارم زدیگر چیز ها من عار دارم
بودم محو جمال حب لیلي نبود ما را بدیگر چیز میلي
بحب او بدم مدهوش سر شار زغیر او بودم بیزار بیزار
بعشق او بگشتم کوه و صحرا زدل آهي کشیدم گاه و بیگاه
بجز از حب لیلي من بدرگاه نیاوردم دیگر تو هستي آگاه
بدنیا بود لیلي ام بهانه و گرنه خودتو بودي در میانه
بظاهر ورد لیلي برزبانم بمعني غیر تو دیگر نخوانم
هنوزم بر زبان لیلي برانم درینجا نیز او آرام جانم

چنان با عشق لیلي مست شادم | نیاید از عذاب قبر یادم
چوشوري عشق لیلي هست باسر | نترسم از عذاب روز محشر
قسم با ذات پاکت ای خداوند | بجز لیلي نگردم هیچ خورسند
نه درجنت نه باآن حور و غلمان | نه باعدن ودگرفردوس و رضوان
بود جنت مرا چون نار سوزان | اگر لیلي نباشد مونس جان
مرا دوزخ بهشت جاودا ن است | اگر لیلي مرا آرام جان است
بدنیا حب لیلي بود بردل | میان قبر دارد نیز منزل
خطاب آمد بمجنون روز محشر | ز نزد حق تعالي حي داور
که اي مجنون توني باعشق صادق | بقرب خود ترا دیدیم لائق
بودي سر دفتر عشاق دنیا | چنین گردانمت دردار عقبي
بدنیا چون کشیدي بار محنت | بدیدي صد بلا و دردو زحمت
ازان در رنج و زحمتها فتادي | بدل صد داغ از غمها نهادي
رسیدي از مجاز اندر حقیقت | برویت باز شد در هاي رحمت
مجازي گر نبودي در میانه | نمي گشتي حقیقت رانشانه
بسوختي جان خود باعشق لیلي | ازان واصل شدي با حب مولا
هر آنکس همچو مجنون گشت عاشق | بحب یار خود بودست صادق
رسد با مقصد اصلي درانده | بعشق حق شود شادان و خرم
مجازي خوب باشداي برادر | بشرط با شدت یك شیخ رهبر
بتو رهبر شود اندر طریقت | کند واصل ترا اندر حقیقت
کند دور از دلت عشق مجازي | دگر سوي حقیقت کار سازي

مناهـــي را زدلـــها مـحو سازد هر آنکس بررهش جان را ببازد
چومجنون دان مراباعشق صادق بدادست حق بهرکـــس دید لائق
نصـــیب هرکـــس را از روز اول دهد حق آن نـــمـــیگردد مـــبدل
بمکتب خانـه عشـــق ما ومجنون بودیم ماهم سبق با عشق مفتون
ولیکـــن کوه صحرا جائي او بود بیابان منـــزل و مـــاواي او بود
مرا از صـــحبت مجنـــون بریدن میان مـــرد مان خـــوش آوریدن
چوصیت عشق مـن درعالم افتاد شدم رســـوي مـــیان خلق ناشاد
بحمدالله که عـشق حق بجان است بهرجامن رسم شور و فغان است
مرا هر کـــس که ایـد در مقابل طپد آندم چـــو مـرغ نیم بسمل
ازان مـن چـــرخ زن باشـــم بدنیا بنو شانم تمامـي پـیرو بـــرنـــا
کنـم شـــکر خدا هر لحظه هردم شـــدم از عاشقان صاف محکم

منم **لاشي** بعشـق یـار ســـرشار
زغـیـر او بدارم ننگ و هـم عار

مثنوي

زکامل و ناقـص گـــویم اکـــنون دلیـل خار وزارست ناقص ودون
کنم ضرب المثل باشـــیرو روباه که تـــا گـــردد بعالم این هویدا
همـان شیرســـت که گیـــردصید ویا باشد مبـــارز در صف جنگ
باچنگ کـــند رعیت همه طاغي کساني از طـــریقت هست یاغي

در آرد جمله را انـــــدر طــریقت　　بود شیر مبارز در شــریعت

بــود کامـــل مــکمل شیر غرّان　　مبارز در مصاف جنگ و میدان

خوراك شیر باشد گوشت نخچیر　　ویا آهوئي فربه خوردنـــش گیر

بود آهو و نخـــچیر جمله خلقان　　در آرد خلق را با ذکر ســبحان

طمع بر مال کـــس هر گز ندارد　　بدلها تخم ذکـــر حــق بکـــارد

بــهر جا روئي آرد مـــردمان را　　کند مجذوب حق پیـــر وجوان را

ازان اســت چرخ زن باشد بدنیا　　بعالم افکند صد شـــور و غـوغا

بیك حـــمله بگیرد جـــمله عالم　　جها ن گیري بود خویــش دمادم

بود ناکـــس چــورو به پرزحیله　　بمکروهم دغـــابازي دخــــــیله

چوثعلب میرود زود در پـي شیر　　دوان تا اوخوردازگوشت نخچیر

خوراکش کرش باشـد یا زامعاء　　طهال و هــم کبـد با او مهــیا

بود کرش و کـــبد آن مال مردم　　همــیشه در پي جمعش بود گم

ندارد مــطلب جز جــمع دنیـــا　　گریزد خــلق از نــزدش هـویدا

بلاف و هــم گزاف آن مرد غدار　　ستاند مال مردم هـــست مــکار

زخـــوف شــیر عالم جمله لرزان　　تمامي مرد و زن دانـــاؤنـــا دان

زتاثیــــــــرات آن با آه افغان　　شب وروز جمله باشند ذکرگویان

که ناگه ثـــعلب آید از راه دور　　بمکر و حیله گردید ست مشهور

کـــند دعـوي منـم شیر شکاري　　بخوانم خلق را با ســـوي باري

بـــخواند وصف شیران گاه بیگاه　　مـــنم اخوان و هم اولاد آن شاه

نـــمیداند که روبه کي شود شیر　　کجا ناقص شودچون کاملان پیر

بلاف هـــم گزاف آن مرد جاهل　　تمامـــــي عمر خود بنموده باطل
چو وصف شير بشنودند خلقان　　ازان كردند جمله آه و افغان
همان تاثير نام شـــير عالم　　شوند مجذوب حق آن لحظه آندم
هان تاثير ســـابق بود بر جـا　　زنام شـــير جمـله گشت شيدا
گـمان كرد ثعلب نادان و احمق　　همين حالت زمـن باشـد محقق
بگورويـاه را كـي مـــردنادان　　گر اين حالت زتو گـردد نمايان
مـرو تو در پي شير هيچ اصلاً　　مبر تو نام شـــير حق تـعالي
برو ملـكي نـباشد نام از شير　　بود طاغيّ باغـــي امتحان گير
گر اين حالت زتـو گــرديد موجود　　ويا بر باغـيان تاثيـر بـنمود
همان دم دعواء توهــست صادق　　بشيريّ و بشـيخي باشـي لائق
وگر نه ثعـلبك توحيله بازي　　مشابه خويش را يا شـير سازي
مساوي كي شود روبا وباشـير　　خوراكش از شكار شـر بر گير
تو روباه را مپندار همچو شيران　　مگر باشي تو احوال سردونادان
الا لاشي كلام توســت بر حق　　چه سازم نشنود جـــهّال احمق

مساوي مينمايد نزد احـــول
زاحولهائي دوبيــن زودبــگسل

در هر زمان ناقـص نادان بگفتــگوست　　تشبيه كاملان كند هر چند كه بدشگوست
الحال ناقصـان شد بسـيار در زمــان　　دان كاملان چومغز بودناقصان چو پوست
اي لاشـــي كساني ، طريق تو ميروند　　زاغنده زاغراروش كبـك آرزوست
گيرم كه مـار چوبي كند تن بسـان مار　　كوزهر بهر دشمن و كو مهر بـهر دوست

ویا آنکه زاغ بانگ بیاموزد اوزبـاز | با مثل باز بانگ زنان گویـگوست
گویش که باطن تو چو ظاهر سیاسـت | باز شجاع و سفید تراغیرت ازچه روست
گر آموزد بانگ زهدهد که پیـام سباست | آن مرغ دیگري که چه عصفوریاتـهوست
گو بانگ هدهدست و پیام سـبا کجاست | گوراز هدهد دانا که نیك خـوست
گرچند گویدت که چو باز شکاریّیم | کوزور غیرت که چنین احمـقي زتوست
روباه گر شـغال بغرّ د منم شیر | صید م گوزن نیز مراگوره، آرزوست
رویا ورا بگو که بجز از فکر و زحیل | خویت بود همین نه دیگرکس بمثل اوست
یا آنکه میروي پس آن شیر صفت شکن | او میکند شکار ترا کرش باك پـوست
بادادحق مـکن تو گهي همسـري بخلق | با هرکه حق بداد همـان خاص آن اوست
رسوي شوي بخلق گرتوبوي همسري کني | خلقان مـطیع اوسـت اگردوست اگرعدوست
آن به که مطیع شوتو به شیران راه حـق | تو مثل شان شوي به یقیـن دان که این نکوست
گرناقص کند جاهل کند دعـوي کـمال | میدان یقین که همیـن عیـن کذب اوست

لاشي همان چه گویدت توعمل کن بصدق دل
تشیه گـذارحقیـقت تـوراه رفوست

مستزاد

مجنون صفتانیم زمن رانشناسیم | مستغرق عـشقـیم وبدن را نشناسیم
اي ترك خطائي | اي یار کجائي
آن بوي خوشت چومشامـم رسیدسـت | آن لاله و ریحان وسمن را نـشناسیم
گشتم بتو عاشق | میکن تو وفائي

چون لعل لـــبت دیدم جانم بر بودست زان پس بخدا سیب وذقن را نشناسیم
بي طاقت تابم کم کن تو جفائي
چون خـــنده زدي آن دردنـــدان تو دیدم زان روزبیــن در عدن را نشناسیم
دل باخته ام من تو دلبر مائي
باعشق تو رسوائي جهانم شهء خوبان شــد فاش که ســرود علن را نشناسیم
باوربنمازود بگذار جدائي
لاشي زغـمت واله وحیـران وحزین ست باعـــشق چنین غوروجون را نشاسیم
هم روز شبانه کن رحم گدائي

مستزاد

اي بادشهء مســند اقلیم تجلي قصر تو فلك تــکیه گهي عرش معلیّ
از نور خدائي معبوث بمائي
اي شاه رسل شمع ســبل رهبر کل شهباز دني ظاهــر اوج فتدليّ
هستي تو شفیعم گر رخ بنمائي
یك نسخه زوصف شب معراج تور النجم طغراي تو یس و لواي تو فتــحنا
رفتي به سموات افتح بگدایي
و اللیلي قسم برشکن طرّه موئـت والشمـــس بماد رخـت اي شمع دل آرا
اي شافع کونین خورشید ضیائي
اکلـیل تو حم و قبائـي تو مزمل مدح تو الم نشرح و القاب توطه

اي سرور خوبان | ارفع بلوائي
بالاي تو سـرو جـوي بار مدثّر | محـراب دو ابروئي توقوسين اوادني
در ظلمت دنيا | خورشيد نمائي
قاع تو فلك نعل سـمندت مه و خورشيد | ملك ز سمك تابه افق ذروه علي
سردار رسولان | چون شمع ضيائي
از خلقت توكس نشنيدست و نديدست | مثل تو شـهنشاه بدنياؤ ويعقبا
در زمره انسان | بي ريب و ريائي
اندرملك وعـالم وآدم احدي نيست | بهتر ز تو در نزد خداوند تعالي
اي فخر رسالت | بي چون و چرائي
پيداسـت بعـرش آنـكه نرويد نرويد | مانـند تو گلـي غـنچه درگلشن اسرا
از خيل رسولان | چون بدر جلائي
المنة لله كـه بسـوديم غيـاثي | رخـسار بدرگاه شه يثرب بطجى
لاشي تو بكن نيز | هم بي سرو پائي

مثنوي

به تنهائي چنين ميل دلم چيست | ازين تنهانشستن حاصلم چيست
سگم من در سگي معذور باشم | بدين عذر از خلائق دور باشـم
غلط گفتم اگر سك داند اين راز | كه خود را كرده نسبـت برو باز
زننگ اين سخن افغان بر آرند | كه بد عهد زماخـود را شمارزند

سگان خود صاحبي خود را شناسند
بسي از ناشناسائي هراسند

نه خود را ميشناسند نه خدا را
چرا بدنام سازد مثل مارا

درين مدت كه عمر من بسر شد
نه از كفرم نه ازدينم خبر شد

نه دانم بر چه ملّت زيستم من
نه سگ نه آدمي پس كيستم من

سگان از صحبت من عار دارند
بجمع خويش من را درنيارند

يقين انسان بر انندم زدرگاه
زكرم نامكرّم هست هرجا

بظاهر گرزجنس آدمي يم
بمعني هم غويّ هم غبي ام

زمن حيوان هم انسان در كنارند
بجمع خود مرا محسوب نارند

سباع و مور و جمله خلقان
تنفر ميكنند از من يقين دان

گريزدجن و انس از من بهردم
بگويند جز تو بدنبود بعالم

زشومي تواي بدبخت بد خوي
گريزيم از تو با آن سوو اين سوي

بلا ورنج محنتهاي دنيا
زشومي تو ميباشند هويدا

چنين است حال من خلاق عالم
نجاتم ده مرا زين غصه و غم

خداوندا بسي زار و حزينم
نميدانم كجا مسكن گزينم

باين وسعت شده دنيا بمن تنگ
فتادم بر درت چون مورك لنگ

برين منوال عمر من گذشته
كراماً كاتبين جرمم نوشته

ملائك بايمين چيزي نديدند
قلم برنيكي من ناكشيدند

ملائك با يسار هر لحظه هردم
نويسد جرم من را شاد خرّم

خداوندا توني ستار غفار
به بخشاني زرحمت اين گنه گار

زلطف خود بكن محو اين گناهان
منم از جملهء گم كرده راهان

زگمراهي نجاتم ده خـــدايا | بسوي خود بخوان ربّ البرايا
بدنيا چند روزي در حيـــاتم | ز غير خود بده مارا نجـــاتم
اگه مارا بـــسوي خود بخواني | زننگ وسنگ خلقان وارهانـــي
بـجزتو ملـجه ديـگر نـــدارم | تونی حاجت روا حاجـــت برآرم
زلطف مرحـمَت ما رانـــوازي | دهي ما را بجنـــت سر فرازي
بمحبوبي ســـرافـرازم نمائي | براي خويش جـان بـبـازم نمائي
ز عـــشاق خودت گردان بايندم | شوم سر دفتر عشاق عـــالم
اميدوارم بتـــو خلاّق عالم | بگيري دست لاشي را تومـحكم
بدنيا و بعقبا كـن سرافراز | كـــه تا گردم ميان خـلق ممتاز

مخمّسات

غلام و چاكر آن بي نـــظيرم | ز بهر حبّ او ميـــدان اسيـــرم
بعشـــقش روز شب بس بانفيرم | به تيغم گر زند دستش نگـــيرم
و گـــر تـــيرم زنـد منت پذيرم
نگارا رحـــم كن دست مراگـــير | يقين بي وصل تو ميرم چه تدبير
كمان ابروئي مارا گو مزن تـــير | نخواهم غير تو شاه جهانـــگير
كه پيش دست بازوئيت بمـــيرم
چه شوري عشق در دل اخـــگر آورد | زعيش شاديم در بســـتر آورد

همین عشق از ازل اندرسر آورد　　خم گیتي چوازپایم بر آورد

بجز ساغر نباشد دست گیرم

عطا فرما بمن آن نور جاوید　　چنانچه بر محبانت بتابید

ربایم از میان آن گوي تفرید　　بر آ اي آفتاب صبح امید

که در دست شب هجران اسیرم

مکن واعظ ازین راهم عتیبي　　گرفتارم بحبّ یك حبیبي

منم عاشق ترانبود نصیبي　　چوطفلان تاکي اي واعظ فریبي

بسیبي بوستان جوئي شیرم

منم از زمره خاصان در گاه　　بحب او بنالم گاه و بیگاه

بعشقش شهره گردیدم بهرجاه　　من آن مرغم که هر شام و سحرگاه

رسد تاسدره آواز و نفیرم

بحمدلله که طي شد این مقامات　　فراوان ستاین جذبات و حالات

رسانم سالکان را بي مهابات　　بفریادم رس اي پیر خرابات

بیك جرعه جوانم کن که پیرم

بدل عشقش من از دیرینه دارم　　مصفي این دل آئینه دارم

بظاهر خرقه پشمینه دارم　　فراوان گنجها باسینه دارم

اگرچه مدّعي بیند فقیرم

منم از طائران قدس درگاه　　زدم در عالم ارواح خرگاه

بناسوت آمدم من از همان راه　　من آن مرغم که هر شام و سحرگاه

زبام عرش میآید صغیرم

بحب او مـــنم پابند و پابند	بعشقش روزوشب خـــورسند خورسند
اگرچه مـــدعي بدهد بمن پند	بگيسوئي تو خـــوردم دوش ســوگند
که من از پاي تو سـر بر نگيرم
ززهد خشك بي پروا چو حافظ	برندي شهره در هرجاچو حافـــظ
تو لاشي را بدان يكتا چوحافظ	بسوز اين خرقه تقوي چو حافظ
که گر آتش شود دروي نگيرم

مخمّس

مرغ لاهوتيم بين اينجا چه سان افتاده ايم	از براي معرفت مـــيدان عيان افتاده ايم
شوق اصل خويش داريـم بنديان افتـاده ايم	مدتي شد تا جدا از گلـــستان افتاده ايم
همچوبلبل بي نوا از آشـيان افتاده ايم
طائرقدسم همـيـشه مينمايم من نفـير	من كجا بودم كجا هستم شدم اينجا اسير
مثل عنقا بي نـشان بودم ازانم دلزهير	شاه بازقاب قـــربم نيســـتم چغد حقير
ليك بهر معرفـــت درخاك دان افتاده ايم
مشعل اعيان ثابت بودم من از سلطان عشق	قدسيان غـبط كنان بودند من قربان عشق
محو نوربار بودم سر بسر احسان عشـق	شمع بزم قـدس بودم ليك از فرمان عشق
اندرين ظلمت سرائي انس وجان افتاده ايم
حب او آمد كه بشناســـند اورا بي جهت	آن تنز لات خـــمسه كرده او با اين صفت
آمديم از بهر جانان مــحض بهر معرفت	نيست اين افتادني من بي جهت در شش جهت
از براي مصـــلحت از لامكان افتاده ايم

بلبلان بودیم در گلزار وحدت باسعود — در حجورمرضیات خویش میبودیم غنود
عشق از آنجا داخل آن عالم ارواح نمود — عشق شد چون پرده در گشتم عیان بهر شهود
در وجود از بهر اقرار رو بیان افتاده ایم

مثل شمسم در بلندي تو مکن عیب اي عنود — شاهبازم زود باشد تا بنمایم سعود
گرچه اینجامن غریبم رفعتم راکن شهود — ماه کنعانیم ولي ازجوراخوان حسود
همچو یوسف در میان کاروان افتاده ایم

بدرتا بانیم مارا تو مبین همچون هلال — عاشقان صادقیم جویان یاریم ماه سال
هرزمان جانان ندا سازد که باسویم تعال — افتاب مشرق و نوریم ازاوج کمال
سایه واراندر خرابات جهان افتاده ایم

چون جدا از یارگشتم هسته ام من منفعل — رفته ازمن نام و ننگ با عشق او هم مضمحل
وامق عذرا به پیش عشق من گشته خجل — تا اسیر عشق لیلا گشته ام از جان ودل
همچو مجنون در میان وحشیان افتاده ایم

جام عشق یار خوردم رفته ازمن عقل وهوش — چونکه اصلم یاد میآید کنم صد شوق جوش
لاشیم محو جمالت یار رواز من به پوش — شه شجاع از جام عشقش جرعهء کردم چونوش
همچو مستان اندرین دیر مغان افتاده ایم

مخمّس

ایعزیزان من چنین یك گلعذارداشتم — باوصالش روزوشب عشوه خماري داشتم
بانوازشهاي او هرجا وقاري داشتم — یادایامیك یار عمگساري داشتم
باغم هجران سردر وصل یاري داشتم

هرکجا رفتم یقین دان سوزوساز عشــق بود　　جمله خلقان باده نوش و سرفرازعشق بود
میطپیدن نیم بسمل جانگداز عــشق بود　　ظاهر و باطـــن همه نذرو نیاز عشق بود

دردپنهان و وداغ آشکاري داشتم

هر زمان از ســوي يارم چونکه يارم ميوزيد　　دست افتان پاي کوبان خلق سويم میدوید
هريکي بادل هرآنچه داشت مطلب ميرسيد　　دل درون سينه دائم همچو بســمل میطپید

روز شـــب بابي قراريها قراري داشـــتم

اين چنين لطفيکه دلبر بامن مسکين بداشت　　غير حب خود بلوح سينه ام هرگز نگاشت
مدتي شد دلبرم سويم نيامد شب نه چاشت　　بر سر من نازنينم گاه پائي ميـگذاشت

با همه بي اعتباري اعتباري داشتم

شيب گشتم تو جوان عذرنشفت شماست　　حرف من را نشنود از ناز باگفت شماست
من چنين بودم چه سازم حرف درصفت شماست　　نوجوانا شور عشق عاشقي جـفت شماست

پيش ازين من هم دل هنگامه داري داشتم

دلبرا کن رحم از لطـف کرم راهـــم به بين　　آنچنان بودم چنانم کن که هستم دلحزين
وارهان از قيد دشــمن هاديم شوبعد ازين　　ناميد تومگردان هستي تو يار معيـن

پيش ازين از لطف تو عالي تباري داشتم

گرننوازي مرا باسوي خودبدر منير　　خسته و زارو حزين باشم همــيشه دلپزير
همچنانم کن که بودم هستي مارا دستگير　　لاشيم بادر گهت روز وشـــبان دارم نفير

همچومظهر عشق وروزم چونتوياري داشتم

مخمّس

دارم اميد وصالت وروان برخيزم　　کي ميسر شود اين گو که عيان بر خيزم

وعده بنماي كه اين روح روان بر خيزم مژده وصل توگوكه كزسروجان بر خيزم

طائر قدسم و از دام جهان بر خيزم

اشتياق بتو دارم تويقين ميداني جرعه، وصل چشان گرسگ خود ميداني

جرم عصيان شده بسيار منم حيراني يارب ز ابر رحمت برسان باراني

پيشتر زانكه چوگردي زميان بر خيزم

من مريض كهنم زود بكن درماني نااميدم مكن از درگهي خود اي جاني

نظر لطف بنما برمن بي ساماني مولائي توكه گربنده خويشم خواني

ازسرخواجگي كون و مكان بر خيزم

گرچه من حال تباهم بدرت چون مسكين هست اميد نوازي سگ خودرواپس ازين

بحياتم بمئ وصل بنماي رنگين بر سر تربت من بي مئ و مطرب منشين

تا ببوئت زلحد رقص كنان برخيزم

گرنماي رخ خودسوي من اي بدر منير شور و غوغا فكنم بردل هر بر ناو پير

تاشوندمست زعشقت بنمايند نفير گرچه پيرم تو شبي تنگ در آغوشم گير

تاسحرگه زكنار تو جوان بر خيزم

به تمّناي وصال آمده ام سوي تومن رخ نمابهر خدا بسته گيسوي تومن

گرشوم كشته بقين عاشق آن روي تومن تومپندار كه ازخاك سري كوي تومن

بجفاي فلك و جور زمان بر خيزم

منتظر وار نشستم بتواي آب حيات كه بنوشم زلب لعل تو چون قند نبات

لاشي خويش رساني تو يا علي درجات سرو يا لاء بنما اي بت شيرين حركات

كه چو حافظ ز سري جان و جهان بر خيزم

مخمّس

بگو عرض مرا بادصبا آن شهسوارم را　　بعشقت خسته و زارم به بین حال فگارم را
چرا مهجور بنمودي شکستي اعتبارمرا　　نمیدانم چه شد آن دلرباي گلعذارم را
که در خاطر نمي آرد دمي احوال زارم را

بتو من عشق ورزیدم فگندي آتش بامن　　مکن جورو جفاکن لطف و هستي محوشي بامن
زقهر و نازِ خود بگذر نماتوسرخوشي بامن　　ندانم ازچه روآن سروداردسر کشي بامن
وگر نالم چوقمري نشنود افغان زارم را

بوصلش شادبودم مدتي اومهربان بامن　　بذوق و شوق میبودم که بودآرام جان بامن
نه اندیشم که بي مهري کند اوآنچنان بامن　　زجان و دل طلبگارم من واوسرگران بامن
چنین بدخونمیدانم که کردست آن نگارم را

شب و روزان زسوزعشق برآن در بار نالیدم　　رخ خود را بران کویش چو مجنون وار مالیدم
چرا آن دلربا از خویش بنمودست نومیدم　　زراه عجز هرچندآستانش را ببوسیدم
بخاك راه یکسان کرد عجزو انکسارم را

میان خوبرویان طاق بود اورا چوبگذیدم　　ازان من عشق جانان را بجان خویش بخریدم
زدلبر چون جفا دیدم بخود چون مار پیچیدم　　اگر من دررہ مهرووفانش خاك گردیدم
چونشینم بدامانش بیفشاند غبارم را

زلطف خود نظر بنما که هستم زار سنگین دل　　مکن جورو جفا رخ را نما باسوي غمگین دل
ترحم خوب باشد گرچه خوبان است آهین دل　　نمیگردد ملاءم هرگز آن بي مهر و سنگین دل
مگرتاثیر دروي نیست آه شعله بارم را

منم لاشي که گرد کوي تو اي مه لقاگردم　　زغیرت چشم پوشیدم بـگردت دلربا گردم
اگر تو جور بنمائي بکس کي آشنا گـردم　　شجااز پرتوديـدار جانان گرفنا گردم

چراغ طور روشن میکند شمـــع مزارم را

مخمّس

رفته بـودم از درت نور بصر باز آمدم　　جان من بادا فــداي تاج سر بازآمدم
جزدرت راه ندیدم پرشرریاز آمــدم　　برسرکویْ تواي بي ;ادگر باز آمدم

دلپر از خون رفته ام خونین جگر باز آمدم

من بجـــان و دل اسیرت دلبرم در عاشقي　　روز وشب بادرگهت چون چاکرم در عا شـقي
غیر تو دیگرنجویم مضطرب در عاشـقي　　تانه پنداري که بي پاؤ سرم در عاـــشقي

در حریمت گریه پارفتم بسر باز آمدم

گرچه رفتم بي خودانه ازمن اي دلبرمپرس　　چون ندیدي سوي من اي سیمبر از من پرس
سويْ غیرم دیده، اي لـب شکر از من مپرس　　اي گل از سامان اسـتغناي من دیگر مپرس

بي خود از نزد تو رفتـم بي خبر باز آمدم

چون جمالت دیده ام عقل داده بباد　　پرتو حسن تو درد عشق بر جـــانم نهاد
مهرتوبردل بود جانا الي یوم التناد　　ابرراديدم هوايْ گریه ام در سر فتاد

برسري بگریستن با چشم ترباز آمدم

هرکجا باشم یقین میدان که هستم چاکرت　　جان خود کردم نـثارامن بقربان سرت
عاشق زار توام جانا شود گرباورت　　رفتم و گفتم که پوشم چشم ازخاك درت

چون ازوممکن نشد قطع نظر باز آمـــــدم

من اسیر عشق تو باشم تو رخ از من متاب
روزشب حال من و بیدل ز هجرانت خراب
سینه، صد ریش من گشته زهجر تو کباب
گرمئ شوقم چه مي پرسي که همچون آفتاب

شام اگر از درگهت رفتم سحر باز آمدم

لاشیم باشم همیشه من بدربارت مقیم
باغم هجران تو باشم همیشه دل سقیم
رفته بوده مدتي از خود بفرمانت ندیم
رحم فرمابرمن حیران از لطف عمیم

تاچه فرمائي مرا باردگر باز آمدم

مخمّس

بدلبرعاشق ام هم دل زهیرم
بعشقش من جوانم گرچه پیرم
گرفتارم غم آن بي نظیرم
اگرچه من به نزد او حقیرم

اگر میرم دل از وي برنگیرم

اگر تیغم زني جانا بگردن
دل وجانرا براي تو سپردن
امیدوارم دهي یك جام خوردن
چو جان برلب رسدهنگام مردن

بیاپیشم که تا پیشت بمیرم

بعشقت مبتلایم اي پري چهر
شب و روزان بسرم گرچه باجهر
نتابم رواگر سازي بمن قهر
رخ از من بر متاب اي ماه بي مهر

که در زنجیر گیسوئت اسیرم

بسردارم همیشه من هوائت
دل و جان من اي جانا فدائت
کنم سرمه بچشمان خاك پائت
شدم دل تنك از جوروجفائت

بکن رحم که بس زار و حزینم

مکن جوروجفاای شوخ بیباک منم عاشق زدوری تو غمناک
بقتل من تو هستي چست و چالاك تمنایٔ تو خواهم برد برخاك

اگر بي دیدن رویت بمیرم

مریضم دلربا با وصل کن به اگر خواني و گر راني مراچه
زهجران وارها ن وصلت بمن ده شبي در کلبهء تارم قدم نه

زراه لطف اي بدر منیرم

بعاشق رخ نما بنماي خورسند بخال و زلف توگردید پاي بند
مگردان رخ زعاشق اي هنرمند بده نوشي ازانلبهاي چون قند

که من از تلخي هجران بمیرم

زدرد دوریت من سینه چاکم نظر بنما زهجران دردناکم
بزیر پاي خود دان مشت خاکم به بي مهري اگر سازي هلاکم

دل از مهر تو هرگز برنگیرم

زعشقت عاشق خود ساز مسرور مرا با وصل خود گردان تو معمور
زهجران تو گشتم زار رنجور شدم تا از کمان ابرویت دور

فراقت میزند هردم به تیرم

بسوي خودبخوان اي یار جاني غریب وبي کسم حالم تو داني
نظر سویم نما از مهرباني زپا افتاده ام از ناتواني

زراه مرحمت شودستگیرم

بعشق یار خود میدان که فردم　　دل و جان را براي او سـپردم
بعشقش لاشیا مـن گـوئ بردم　　شبي از عشق اوگرکشته گردم

بروز حشر دامانش بگــــیرم

مربعات

اي ماه من زهجرت دلكي فـگاردارم　　بوصـال كن توسرافرازكزغیرعار دارم
برهي تومدتي شدکه من انتظار دارم　　بســرم بیأوبنگر کـه چه حال زار دارم
زحزین خود نپرسي که زهجر توزبون است　　بنواز عاشـقت راکه حبیب و مهرباني
توبیا به پـیش بیمارتوبه بین که چون حال ست　　تعزیت زاو بنـگر که توهم شه جهاني
چه کشي کمان ابرو که جگر زغصه خـون ست　　اگرم بلطـف خواني دیگر زجفا براني
چه زني خدنگ ناوك که دل فكار دارم　　زدرتوبرنـــــخیزم کـه وفا شعار دارم
بخدا زغیرت ایدوست دل بیـــقرار دارم　　که بغیر حبّت اي یار بكـسي نه کار دارم
اگر تورخ نمـائي دل من قرار دارد　　چو سپند زآتش غم دل بــبقرار دارم
غم دوریت نمودم چوبه پیش تو مکرّر　　نشنیدي چون سگانت زده ایم حلقه بردر
مهي من شب سیاهم بكن از رخت منور　　که ز تیره بختي خود گله‌ء بي شمار دارم
نظري تو لیلي من بنما بســوي مجنون　　تو به بین به لاشي خود که بحبتوست مفتون

دل شه شجاع غمــگین نشود زغصه پرخون
که بشـــهر دلربائي چو تو شهریار دارم

مربع

ننوشم مي بديگر جام بـــي تو
گذشـــتم من زننك و نام بي تو

نميگردد دلم آرام بــي تــو
چه سازم اي بت خود كام بي تو

زهجران توگشــتم زار و غمگين
بعشـــقت دلـربا گشتم چورنگين

خورم زهر از كف دست تو لاكن
ننوشم باده گـــلفام بي تو

ز عـــشقت من فتادم اندرين غم
مراتو مونس و هــم يار و همدم

همه عـــــمرم بدرد محنت و غم
گذشت اي سروسيم اندام بي تو

زغـــيرت كرده ام اي يار پرهيز
تو جام لاشيـــــت كن زود لبريز

دل شاه شجاع الملك هـرگز
نميگيرد دمي آرام بــي تو

مربع

منم عاشق برخسارت وحـــيدم
بجز تو غيـــر رامــن ناگـــزيدم

بجست و جوي تو هر سو دويدم
بجز حسرت دگر چيـزي نديـــدم

شب و روز ميكــنم افغان بهرجا
زهـــــجران رخ آن شـــوخ زيبا

بياد قامت آن سرورعـــــنا
چو قمري ناله و افغــان كشيدم

رقيــب هر زه گورا گوتراچه
منم عاشق وصال خــود بمن ده

ندارم دست رس جانا وگرنه
غم عشقيت بصـد جان ميخريدم

به اول دلبرم بودي دل افـــروز
ز هجـــران ميكشم آه جگر سوز

غم و درد فــراقت راشب و روز کشیدم بــس بدوش خود خمیدم
زگــلزار جــمالت اي جــفاکیش نچیدم یك گــلي با این دل ریش
نهـــال راکه در باغ دل خویش، بصد خون جـــگر مي پروریدم
نهـال عـــشق او آورد بـــاري شدم خرّم رســم با گـــلعذاري
چـوبارآور شـــد اندر روزگاري زشاخش جز گلي حسرت نچیدم
سرخود را براه تو ســپردم میـــان عاشـــقانت گوي بردم
خدنــگ ناوك ازشست توخوردم چو مرغ بسمل اندر خون طپیدم
بــده مارا بوصـــل خویش کامي چو من نبـــود ترا دیگر غلامي
برآمد جان من ازتلخ کامي زبس زهري فراقـــت را چشیدم
زدر گاهت زجور تو نرفـتم چوسگ افتاده ام چیـزي نگفتم
چو با آهوي چشــمت خو گرفتم چو وحشي از همه عالم رمیدم
چرا با من نداري تو پیامي بکن شفقت بده از وصـــل جامي
کشیدم باز کوي نیــــك نامي ببازار ملامـت سر کـــــشیدم
طریق عشق نبود پند وناصـــح مشو لاشي دمي پــیوند ناصح

شجاع ارمي شنـیدي پند ناصح
باین روز سیـــاه کي میرسیدم

مــربــع

بده باوصل خود مارانویدي باوّل تو باین عیبــم خریدي

چه دیدي کزمـــــن بیدل رمیدي | شکستي عهد و پیمان را بریدي
زهجران تو گشـــتم زار مدهوش | بوصل خودرسان حرفم بکن گوش
به پیشت از حدیث درد دل نوش | بسي نالیـــدم اما کم شـــنیدي
فرامـــوشم نمودي ماه تابان | مکن این عاشق خـــاطر پریشان
شدي سر حلقهء بزم رقیبان | زدست غیر جام مي کـــشیدي
مـنم رسوا زعشقت نزد مـــردم | نمودي خویش را از نزد مـــن گم
نظر سوئـیم نکـــردي از ترحم | گناه من چه بود از من چه دیدي
بجمع خوب رویان هســـت فائق | بعاشق رحم کن گرنیســـت لائق
اگر میـــداشتي رحمـــي بعاشق | بفریاد دل او میرســـیدي
بـــدین مهجور لاشي چون بنالد | بیا تا پایت با چشمان بمالد

شـــجاع از نا امیدي چون ننالد
کزوســر رشـــته الفـــت بـریدي

مـــربـــع

چرادل غم خـوري غم خوار داري | پریوش دلبر عـــیار داري
دلاگر عشق روي یـار داري | چرا میل گل و گـــلزار داري
گدائي تو باشم من اي شاه | که چون من عاشـــقان بسیار داري
دلا از غیر او خود را نـــگهدار | سروجان را بـــراي یار بسـپار
زکار هردوعـــالم باش بـــیزار | اگر باعشق خـــو بان کار داري
مرا با عـــشق خود رنگین کن ایشوخ | شگفته چون گل نـسرین کن اي شوخ

مذاقم تلخ شد شیرین کن اي شوخ
تو چون لبهاي شـــكر بار داري

مامي عاشـــقانت من نه تنها
ربودي دين دل را بلـــكه جانها

بـــخال و زلف كردي صيد دلها
چو دام ودانه بـــارخـــسار داري

دلا گر عاشقي مي شوتو جانباز
ميان عاشقان گـــردي تو ممتاز

براه حق برو مردانه سـربـاز
چو منصورارهـــواي دار داري

اگر داري هواي وصل خـــوبان
تو لاشي خاك شـودر راه جانان

شجاع از غير چشم خود به پوشان
بدل گر ارزوي يـــار داري

ایضاً مربع

چرا پرسان بيـماري نداري
بعشاقـــت سرو كاري نداري

نـــگارا طرز دلداري نداري
بجز شوخي و عـــياري نداري

مرا ميخوان بسوي خود تو باري
نباشـد چونـــتوديگر گلعذاري

بجز جوروجفايت نيـــست كاري
وفاء و مهر پـــنـــداري نداري

نما بر عـــاشقــت اي يار الفت
بكن با اين غـــمين خود محبت

الا اي شـــوخ بي مهر و مروّت
چرا آئيـــن اين غم خوار نداري

تولطف ومرحمت كن اي نگارم
زهجـــرانت بسي من بي قرارم

خـــدارا غافـــلي از حال زارم
كه جز ظـلم و ستمگاري نداري

دل و جـــان من اي جانان فدايت
كنم سـرمه بچشـمان خاك پايت

ازان روزيـــكه گشـــتم مبتلايت
بمن غير از جفاكـــاري نداري

نگارا شو بمن یاروفادار | به هجران روزشب مارا تومگذار
نداري مهر الفت بامن زار | مگر رسم وفاداري نداري
منم ازچاکران حلقه در گوش | بلاشي رخ نماگردان فراموش
شجاع الملك را كردي فراموش
مگر با اوسرياري نداري

مربع

سخن زان در فشان دارم تمنا | رخش با جسم وجاندارم تمنا
نگه زان دلستان دارم تمنا | وصالش جاودان دارم تمنا
اکر یکدم نشنید در بر من | بگویم مرحبا اي دلبر من
اگر صد تیغ راند بر سرمن | ازومن پیش ازان دارم تمنا
بقربان همان خط و همان وشم | همي چيدم زرخ ترسم ازان خشم
ازان ترکان خونریزي سیاه چشم | نگاه جان ستان دارم تمنا
فدائیش میشوم من گاه بیگاه | نماید رخ به بینم روي چوماه
بگلذاررخش شب تاسحرگاه | فغان چون بلبلان دارم تمنا
بوصل خود بکن شادان گل من | بیا بنشین دمي درمحفل من
زتنهائي به تنگ امد دل من | انیس مهربان دارم تمنا
بصدق دل منم عاشق برخسار | ز اول من بتو بودم گرفتار
چرا از من نمائي ننگ و هم عار | ز تو لطف عیان دارم تمنا

اگر رخ مینمائي زود برکوي که | منم پابند زلفت اي پریروي
بسان باد میگردم بهر سوء | نشان زان بي نشان دارم تمنا
چرا عاشق بگردي گرد هرجي | که معشوقت به نزد توست لاشي

شجاع از لعل جانان جرعهء مي
من از پیري مغان دارم تمنا

مربع

چو عشقت بردلم مأوي گرفت ست | هواي آنقدوبالاگرفت ست
غمش در سینه ام ملجاگرفت ست | دلم داغ و سرم سودا گرفت ست
بنازعشق سوزان چون سپندم | بتار زلف تو اندر کمندم
فتاده آتش اندر بند و بندم | بجانم عشق گویا جاگرفت ست
شدم آشفته حسن و هلالش | همه خواهم رسم اندروصالش
بزیبایٔ گلستان جمالش | گهر وار جنّت الماوي گرفت ست
ز اول عزّ و جا گشته نصیبش، | بحمد الله که من گشتم حبیبش،
دوبادام سیاه دلفریبش | گرو از نرگس وشهلا گرفت ست
نظر سویم نما از لطف اي یار | بدین هجران خود ماراتو مگذار
ز سیلاب سرشکت چشم خونبار | همه روي زمین دریاگرفت ست
اگر دورم بگردان تو قریبت | بدین هجران نیم من نا شکیبت
بنازم نرگس مردم فریبت | که جام از ساغر و صهبا گرفت ست
منم لاشي بعشق او کبابم | زسوز عشق او در پیچ و تابم
نه تنها من شجاع از وي خرابم | که تاب ازطاقت تنهاگرفت ست

مربع

عاشقم بر رخت اي يارنو حادارم
چشم خود دوخــــته بآن قدو با لا دارم

روزشب يادترا اي گل رعنا دارم
نه بدل ذوق چمن نه سير صـــحرا دارم

ناله، زار كــشم از دل خود از سر سوز
توزهجران برهان فرصت وقت ســت هنوز

بخيال رخ و انديـــشه زلفت شب وروز
دود سودابسر و سلــسله، دريــــا دارم

ازسر ناز اوجوربااين حيوان كرد
سينه زار مرا باغــم خـــود بريان كرد

عاقبت سيل سرشـــكم بجهان طوفان كرد
بسكه از دوري توديده چو دريــا دارم

غير كوي تو بصدق ست كه ماوي نكنم
غير تو بر دل خود ياريقين جا نكـــــنم

بي رخت جانب گلزار نظروانكنم
بخيال گل روي تو تماشــــا دارم

جز درت دلبرمن هيچ مراجاي نيـــست
هيچكس مثل مرا شيفته شـــيدا نيست

دررهي عشق مرا باك زرســواي نيست
گر شوم شهره به آفـــــاق چه پروا دارم

عاشقان جمله زعشقش بخدامفتون اند
لطف بنما بسر شان كه بـــس ممنون اند

همه عالم برخش شيفته و مجـــــنون اند
شوق عشقش نه من و غمزده تنـها دارم

لاشيا دور نما ازدل خوداين نقاع
گرچه هستي تو زهجرش بغم درد و جاع

خاطرم جمع نباشد ز غمش شاه شجاع
سر پرشـــورو دل واله و شيدا دارم

مربع

يار بر اين ميكند هر دم عتـــيب
ميكند جوروجـــفا بر اين غريب

سر نمیتابم ز شمشـــیر حبیب — هرچه آید بر ســـر من یا نصیب
عاشقـــم رحم نما این زاز را — من بعشقت میکشـم این بار را
دل بدرد آمد من و بیـــچاره را — چاره درد دلـم کن ای طبیـــب
غیر تو یاری مرا میدان که نیست — بی تو من یکدم نخواهم زیست و زیست
ایکه گوئی چونی وحال توچیست — من غریبم حال من باشد غریب
عاشقم پیشم توباشی همچو بدر — حب تو دارم همیشه مـن بصدر
تارقیب ست هست مارانیست قدر — نیست گرددیارب ازپیشت رقیب
لاشیت سازد ترا هـرجا صفت — ذکر تو گوید یـقین با هر نعت

زارمینالد هـلالی بی رخت
همچنان کزفرقت گل عـندلیـب

مربع

بکن رحم بمن هـستی تو شاهی — نباشد غـیر تو مارا پناهی
خدا راســوی مشتاقان نگاهی — پیاپی گرنباشـد گاه گاهی
اگر چه هسـتی تو عالی تباری — نظر افـگن بسـوی جان نثاری
نگاهی کـن بامید که داری — کـه دارم از تـو امید نگاهی
بودم سرشارعشقت من شب و روز — چه شد مهـجور کردی ای جـگر سوز
بیا ای آفتاب عـالم افروز — که پیش آمد عجب روز سیاهی
رقیب هـرزه راگو دور تر باش — منم عاشق دل زارم تو مـخراش
رقیبا امشب از من پرحـذر باش — که خواهم سوخت عالم را بآهی

ازان روزیکه عشقت را خـــریدم
بوصلش شــــاد خرم میوه چیدم
زدوسال که ان مه راندیـــدم
که دیدست این چنین سالي و ماهي
بوددســـت من اندر دامن عشق،
بچینم گل همـیش از گلبن عشق
به نزدخوشه چین از خرمن عشق
همي عـــالم نمـــي ارزد بکاهي
ز سوز عشق آه من حـذرکن
که لاشي خس بود اورا چوزرکن

هلالي خـاك شد سویش نظر کن
چه دامن میکشي از خاك راهي

مربع

صبا از ما بگـــو دلدار مارا
پریوش آن مـــه ده چهار مارا
انیس و مونس غم خـــوار مارا
مکن پرخون دل افـکار مارا
بکویـت همچو سگ سررا نهاده
نما از جام وصــــلت مست باده
ز احوال مني از پا فـــتاده
بگوآن سروگل رخســــار مارا
بکویت رخ هـــمه مالید از هجر
بغمهاي تو مـــینالیم زهجر
چوني پیوسته مینالیم از هجر
گهـــي بـشنو فغان و زار مارا
منم پابند زلفت اي پریـروي
زکوئت کي روم مـــن بادگرسوي
مگو تارخت بندیم ازین کوي
چه دردآري سرآزار مـــارا
زهجران روزشب حالش تباهست
بوصـــلت شاد کن هرذوبناهست
بعشـــقت گریهء عاشق گواهست
نظر کـــن دیـــدهء خونبار مارا
بعـــصیان رفته است این آبرویم
نظر از لطف بنـــما تو بـــسویم

به پیشت سرگذشت خود چه گویم — که میداني تو حـــال زار مارا

اگر عمري بخواند ورد عـــابد — بود عشاق ســر دار مجـــاهد

بهست از رشته و تسبـــیح زاهد — بچشم کم مبیـــن زنار مارا

بلاشي کن نظر از شفـقت توست — کشائـــشهاش محض از همت توست

شـجاع امیدوار ازرحمت توست

که ســـازد گر نسازي کار مارا

مربع

بگو باد صـبا جـانـانـــه ام را — پریـــوش مهوش و دردانه ام را

قدم رنجـــــه نما این خانه ام را — که ظـلمت ساختي کاشانه ام را

فگندم خویشرا اندر پناهت — مرا هـــست آرزوي یك نگاهت

بزنجـــیري سر زلف سیاهت — فگــندي این دل دیـوانـه ام را

بجز از درگهـــــت راهي نپویم — وصـــالت را همیـــشه آرزویم

حدیث درد دل پیـــشت چه گویم — کـــه دانم نشنوي افسانه ام را

چوگل با بدر گاهت انتظار است — بـصدق دل همیشه جان نثاراست

چو سیمـــاب از غمت دل بیقرار است — نظر کن حـــال بي تابانه ام را

شدم باعـشق او مدهوش سرشار — زغیر او شدم بیـــزار بیزار

زمن ناصـــح خدارا دست بردار — مده پند ایـــن دل دیوانه ام را

دلم گـشـته کباب وصلت ایجان — همه دارم شـــتاب وصلت ایجان

چه باشد کزشراب وصلت ایجان — کني لب ریز مــــي پیمانه ام را

منم آشفته بادوچشـــم خمار ربوده ديـــن و دل از من بيکبار
مزن چين برجـبين اي لاله رخسار ميــــفروزان تو آتش خانه ام را
بکن اي دلـــربا دردم تو در مـان بوصـــل خود نما شادان و خندان
قدم بــر خانه ام بـــگذارايجان بکـــن آبـــاد اين ويرانه ام را
به بين بالا شيت ازغم چه سان است که جان بر لب رســـيده بيم جان است
شجاع از هجر چون ني در فغان است
بـــگو بـاد صـــبا جانـــانه ام را

مربّع

چرا دلبر بمن نا مهـــرباني ز عشـــاق تـو ام شاه جهاني
بعشـــقت مبـــتلائيم يار جاني بـــسوختـــه مغز جانم تو نداني
تونې خوشـــرنگ خوش رفتار خوشخوي مـــشو با عاشقت اي يار بدخوي
مناز اي گـــل بـــسرو قد دل جو کـــه انـــدر پي بود باد خزاني
دو چشمانـــت بود مانند اختر رخت بدر مـــنيريـــاشمس خاور
قدت سرو وصـــنوبر يا که عرعر نـــدانم از کـــدامـــي بوستاني
الا دلبر توئي ورد زبانهـــا زرخـــسارت زهي آتـــش بدلها
بعـــشقت عاشـــقانت داده جانها که دلها سوخت در سينه نهاني
اگر چه حسن خوبت سينه سوزه جمال مهوشيـــنت دل فـــروزه
مـــشو غافـل تو باحسن دوروزه که خـــواهد ريخت اوراق جواني

جمال نازنینت را بنازم
بعشقت دلربا جانرا ببازم
جفا از تو وفا از من چه سازم
باین غمهایت اي خورشید ثاني
تو اي جانان نظر افکن بسویم
برایت روز شب در جست جویم
بجز از درگهت راهي نپویم
مرا هم مونس آرام جاني
شدم با عشقت اي جاناگرفتار
ندیدم مثلت اي ماه ده و چار
مکن دلبر تو از من ننگ و هم عار
اگر چه نیست مثلت در جهاني
بطفلي عشق بر لوح دلم بود
از ان لاشي بخوبان روي بنمود
امیر از عشق رسوا میشوي زود
چرا که در پي عشق تباني

مربع

چرا بانزدم اي جانان نیائي
نظر بنما بسوئي بي نوائي
دلم خون گشته ایدلبر کجائي
مکن از بیدلان دیگر جدائي
منم باعشق تو رسوا و بیجاي
دري از وصل باروبم توبکشاي
ترحم کن ترحم روي بنماي
که درد جان عاشق را دوائي
ازین عاشق نمیپرسي چسان ست
شب و روزان بفریاد وفغان است
دلي پرخون من بیتاب ازان است
گهي بیگانه گاهي آشنائي
چو وصف خوبیت بنشفته بودم
بسینه مهر تو بنهفته بودم
سحر سوئي گلستان رفته بودم
شنیدم بلبل میزد نوائي
لباس عشق را بر جان بپوشید
بعشق دلربا هردم خروشید

بعـــهد گل دمـادم مي بنوشيد — که گل رانيـــــست چندان بقائي
فــــتادم من بدام و دانه عشق — بنوشيد جرعهءپـــيمانهء عشق
وطن ســازيد دربت خانهء عشق — که اينست عاشقـــانرا پارسائي
مراهـست دلربائي شوخ سرکش — شدي لاشي بدام يـــــارمهوش
بجـان ســرحدي افتاده آتش
عـــجب درد عجب شوروبلائي

مربّع

بدرگاهت منم مانـــند سائل — بنوشيدم بعـــشقت زهرقاتل
بيا اي شاه خوبـــان قبائل — بکن بردیـــده عوبرسينه منزل
ز عشــقت روز شب نالم چوبلبل — بمن بنمـــا رخ و آن زلف سنبل
تبـــسم کن مثال غنچهء گل، — براي خـــاطرزار عنـادل
توئي سرخيل خوبان نيزچون شاه — بخوبي همچو يوسف درتگ چاه
دهن غنچه خطت عنبر رخت ماه — مگر حوري بااين شکل و شمائل
بيا پيشم نشيـــن آرام جانم — که بي توزندگــــي برخود ندانم
غم عـشقت بـجان ناتوانم — بهر سو ميرود چــون آب درگل
زعـشق دلربا بين بي قرارم — زصدق دل بــوي من جان نثارم
عزيزان بشنـويداحوال زارم — که ظـــاهر ميــکنم افسانه دل
کني هردم تو اي دلبر بمن خشم — بود خال رخـــت مانــنده پشم

بیا دلبر بدردم شو تو درمان
اگر میرم ندارم هیچ ارمان

بسوي خانه میرفتي خرامان
بابروي کج و زلف سلاسل

مرا از عاشقان خاص میدان
بسویت لاشیت را زود میخوان

ازان شد سرحدیت از دل و جان
بقدو قامت و روي تومائل

مربّع

مراگلدسته و زیبا نگاري
نظر بنما بسوي بي قراري

زتیرناوك چشم خماري
زدي بر سینه من تیر کاري

نکن پنهان تو زلف کاکل ازمن
مثال حمله باز شکاري

مرادلبر تودلخون کرده رفتي
بکشتي عاشقت دلبرده رفتي

شدي در پرده زان در پرده رفتي
ازین خجلت عروسان خماري

بحبت بردي از خوبان شرافت
ندارد عاشقان بیتو ظرافت

گل روي تو از آب لطافت
کند صانع دمادم آب داري

توئي گلدسته نسرین من امشب
برون شو ماه پروین من امشب

بیا جانان ببالین من امشب
که هستم من بعین جان سپاري

تو کردي عاشقت پژمرده رفتي
بدرد وغم دلش پرورده رفتي

نمودي روي خود در پرده رفتي
که حسن ایمن بود در پرده داري

بدیدي یار خود مدهوش بنشین
بیا لاشي دمي با جوش بنشین

بگو اي سرحدي خاموش بنشین
مکن از درد دل بي اختیاري

مربع

چرا دلبر به نزدمن نیائي — مراهم دلبرو هم دلربائي
الا اي ساقي گل رخ کجائي — خدارا گر جمال، خود نمائي
براه عاشقي تورهبرم شو — دگر جانانه و گل دلبرم شو
بیا یکدم انیس و دلبرم شو — دلم میسوزد از داغ جدائي
زعشق تو بگردم گرد هرحي — فغان سازم چوبلبل یاکه چون ني
بده ساقي مرایك جرعه مي — که تا یابم زدست غم رهائي
مرا یاد تو دلبرامشب آمد — زغمهایت بجان من تب آمد
دل و جانم زهجران برلب آمد — چه بودي گرنبودي آشنائي
که عشقت بردلم بتخال دارد — زعشقت داغ بردل لاله دارد
بیا ساقي که بربط ناله دارد — چه خوش خواندي حدیث دلربائي
گذاشتم من بعشقت نام وهم ننگ — فتادم بر درت چون مورکي لنگ
بگوش دل شنیدم ناله چنگ — فغان میکرد باصد بینوائي
تو لاشي را لباس عشق پوشان — دلش راتو بعشق خود بجوشان

بیا ساقي حسن را مي بنوشان
که دردش را همین باشد دوائي

مربع

بعشقش بین که سر شارم نیامد — غلامم شاه بادارم نیامد

خبر از جانـــب یارم نیامد دریـــغا گل بگلذارم نـــیامد

بگردم تاکه یابـــم من سراغش روم یکدم نشینم باوطاقـــش

بمردم از غم ودردو فراقـش طبیب جان بیمارم نـــیامـد

همي میداشـــتم با یار صحبت فـتادم در بلاؤ رنج و مـــحنت

فغان از دســت چرخ بي مروت زصد یـــك ناله در کارم نیامد

به پیـــشت میکنم فریاد زاري که اي دلـــبر مرادم را بـــر آري

چه داري اي فلك بامن چه داري تـــرا تـــرس ز آزارم نیامد

چو عشق خویش بر جانم نهادي در رنـج و بـــلا برمن کشـادي

مراد آن بـــراي غم بزادي درین غم هیچ غم خـوارم نـیامد

الا دلـــبر بکن پیشم وفارا بده با عشقت نور صـــفارا

بیا بامن مـکن چنـــدین جفارا که رحمت بردل زارم نـــیامد

بود لاشي به نزدت چون گدائي حسن هر لحظه از درد جـــدائي

الا دلبر تو دردم را دوائـي

فغان دارم که دلدارم نـــیامد

مربّع

بود لائق بـــتو این باد شاهي دگر خوبي شـرافت عزجاهي

الا اي گـنج اسـرار الهي خداراکن بسویم یك نگاهي

بغـــیر از تو دگر کس را ندانم توئي محبوب من اي مهربانم

بلب آمد زهـجران تو جانم مرا جز درگهت نبود پناهي

همیشه مینمـــــایم آه افغان بدرگاه تو اي سـلطان خـــوبان
فتادم در مـــیان چاه خذلان برونم کن ازین تاریـــك چاهـــي
فتاده حبّ تو اندر رگ و پوست بهجرت گرېمیرم این نه نیکوست
چنینم مبتلا مـــگزارایـــــدوست بسوي کوي خود بنـــما راهـــي
بعشـــق خود دلـــم پرسوز گردان بخلقان شمع شب افروز گـــردان
شـــب اندوه مــارا روز گـــردان که جز لطفت ندارم تکیه گـــاهي
زهـــجران وارهان بنـــمابمن روي منم از جمع عشاقان آن کـــوي
بدار المـــلك گیتي اي خـــداجو تو شاهي جمله خوبانت سپاهـــي
بنوشان تو مـــرا از انگبینت منم مفـــــتون تو باشـــد یقینت
نقاب افـــگن زروي نازنینت جهان روشــــن کن از مه تابماهي
چو عــــهد اولت باشد بیادم بکن این بینوا را عـــذر خواهـــي
دلم در عشـــق خود میدارصافي اگرچه لاشیت عاصي ست جافي

حســـن رایـــك نگاه توست کافي
که اندازي بسویش گاه گـــاهي

مربع

در ازل چون آن ندا بشنیـــده ایم عشق جانان را بدل بخریـــده ایم
ماکه انوار حــــــقیقت دیده ایم دامن از خلق جهان برچـــیده ایم
طائر قدس آمدیم اینـــــجا بطیر عالم ناسوت برعـــــاشد بخـــیر

هفت انوار ولایت را بـــسیر با حقایق جملــگي بــدریده ایم
حق نـمایان ریخت فیض رحمتش جمله ، مایان به یمــن همــتش
بردل هرکس بقدروســعتش جائي فیض نور را ســنجیده ایم
چون زغبرش روي خود برتــافتیم فیــــض وانوار اله در یافتم
هر زمین دل که قابل یافتیم بذره عشق حق بران پاشیــده ایم
جمله اهل الله ست خاصا ن خدا ما طبیبانیم مریشان را شـــفا
راهنمایٔ خلق باشــیم هرکـــجا هر مــرض را مادوا گردیده ایم
روز شــب باسوي جانان روي ما فیض بخـشي دائما شد خوي ما
هــرکه دارد چشم دل باسوي ما فیض حق را بر سرش باریده ایم
جمله مایانیم از احرار حـق مست سر شاریــم از انوار حق
خازن گنجــیم با اسرار حق در جهان بامخلصان بخشیده ایم
هرکه بامانیست زجمع مخلصان تو ورامردود اهــــل الله دان
هرکــه روگرداند بگـرفتیم ازان بي نیاز از عـشق او گردیده ایم
بدر تا بانیم همچون آفتاب هرکه از ما کرد دائـم اجـتناب
فیض پاشانیم براي شیخ و شاب ماطنــاب نور ازو ببـــریده ایم
حق نموده مهر بانیـها بمــا لاشیا گشــتیم بخــلقان رهنما

دو جهانـــرا داده ایـم اي آثما
تاکه دلها را هـــمه بخریده ایم

ربـــاعـــیات

نشاید عشق راکنج سلامت خوشا رسواي کوئ ملامت
کجا عشق بتان پوشیده گردد که عشق حسن رااین ست علامت
غم عشق از ملامت تازه گردد ازین غوغا بلند آوازه گردد
ملامت هست بعاشق زیب وزینت ازان عاشق بعشق جان بازه گردد
نگردد عشق پنهان هرچه پوشي اگر هرچند سازي تو خموشي
چو عشق دلربا بردل شررزد کني افغان فریاد و خروشي
کسي باعشق جانان شد گرفتار اگر پنهان کند میگردد اظهار
رسد آوازه عشقش بعالم خصوصاً عشق لاشي هست سر شار
هرآن دل کوندارد عشق جانان بود مرده بظاهر دارد اوجان
بعشق دلربا جان ساز معمور بعشقست زندگي ایمردنادان
خوشا آنکس زعشق یکجام نوشد لباس عشق را بر خود بپوشد
شب وروزش زعشق فریاد دارد بعشق یار هردم مي خروشد
بعشق یار گردي صاف صادق کنند خلقان ملامت را بعاشق
ننوشیدند زعشق یارجامي بمحرومي رقیبان گشته لائق
بعشقست زندگي در هردو عالم بدل عشق بتان میدارمحکم
که تا سر دفتر عشاق گردي
بمثل لاشي از خاصان ایندم

مثنوي

زیکتائي کنم یك قصه بنیاد که تاگردد دل خلق جهان شاد
تمامي عاشقان یك تاست هرجا بیان سازم که تاگردد هویدا

تبرا چون زغیر یار کـــردن ‌‌ ‌ ‌ تولیّ داشتن تا وقـت مردن

که دریك دل دومحبت کي شودجا ‌ ‌ ‌ تبرا کن اگر هستي تو دانـــــا

زعشاق حقیقي و مـــجازي ‌ ‌ ‌ بیان سازم اگر تـو گــوش داري

همان مجنون که عاشق شد بلیلي ‌ ‌ ‌ شده سر دفـــتر عشــاق دنــیا

زیکتائي کـــه با لیـلي ورا بود ‌ ‌ ‌ زغیر او تبراکرد تابـــــود

تمامي خوب رویان غیـر لـــیلي ‌ ‌ ‌ بیارند نزد مجنون نیـست میلي

بجزلیلي نخواهد مجـــــنون زار ‌ ‌ ‌ بود لیلي و رامـاه ده و چـــار

ذلیـخا غیر یوســـف را نخواهد ‌ ‌ ‌ زنان مصر گرپیـــشش چه گوید

دلش باعشق یوسف پاي بندست ‌ ‌ ‌ دوزلفینش ذلیخا را کمـــندست

تمامي خــوب رویان جمله یـکجا ‌ ‌ ‌ بیایند نزد ورقــه بـــا تمـــاشا

بجز گلشاه نبینند بادگر کس ‌ ‌ ‌ که عاشق را بود معشـوق اوس

سرخود را براهـــش ورقه چون گرد ‌ ‌ ‌ نهاد ازصدق دل جانـــداد تامرد

به یـین باوامق و بیچاره زار ‌ ‌ ‌ که شد با عشق عذرا او گرفتار

شب و روز آن بنارعـشق سوزان ‌ ‌ ‌ همي نالید میگفت مونـس جان

اگر خوبان به نزدم آیند یکسر ‌ ‌ ‌ بجز عذرا نجویم یــار دیگر

تولیّ چون براي او نمـــودم ‌ ‌ ‌ تبرا گرنسازم چیست ســـودم

چو گشتم عاشق رویش به یکبار ‌ ‌ ‌ زغـــیر او شدم بیزار بیزار

چنین فرموده است آن عارف جام ‌ ‌ ‌ بغیر ازدوست دل کي گیرد آرام

چودل بادلبري ارام گـــیرد ‌ ‌ ‌ زوصل دیـــگري کي کام گیرد

نهي صد دسته ریحان پیش بلـــبل ‌ ‌ ‌ نخواهد خاطرش جزنـــکهت گل

زمهر آتش چو در نیلوفرافتد — تماشایٔ مهش کي در خور افتد
چوخواهد تشنه جاني شربت آب — نیفتد سودمندش شکر ناب
دلاگر عقل یا سرداري یا هوش — ترا پند دهم حر فم بکن گوش
ز عشاق مجازي چون شنیدي — تولي بي تبرا نیست سودي
ز عشاق حقیقي گویم اکنون — شدي عاشق برو مانند مجنون
تبرا بر شما چون فرض واجب — بود یا عاقلي یا مرد طالب
ز عشاق مجازي گرشوي پست — تراکي حب مولي میدهد دست
اگر از صدق دل داري تو ایمان — بخالق با رسول انس از جان
بحب شان بشوتو صاف صادق — که تا باحب حق گردي تو لائق
تبراکن ز غیر شان باخلاص — بشو باحب شان چون زره رقاص
تبراکن زکفارنگونسار — که ایشان دشمن دینند برکار
زهفتادو دوملت کن تبرا — همیشه ناجیه راکن تولي
نسازي گرتو ترك ماسوارا — نگردي تو فنافي الله اصلا
فنا اندر رسول الله نبیني — مگر از غیر او گوشه نشیني
تولي بي تبرا از نفاق ست — تولي با تبرا از وفاقست
دگر گشتي مرید شیخ کامل — ز غیر او زصدق دل تو بگسل
بشواز غیر اوبیزار و بیزار — که تا از راه حق گردي خبردار
فناخواهي شوي باپیر یکسر — زغیر او تبرا ساز بگذر
تولي بي تبرانیست در کار — تبرا کن شوي از اهل ابرار
چودل بادلبري پابند گردد — کجا با غیر او خورسند گردد

دل آرامي كه داري دل دروبند   دگر چشم از همه عالم فروبند
دوئي بگذار يكتا باش صادق   دگر نه ميشوي زاهل منافق
مذمذب دان منافق هركجا هست   كه او مردود در گاه خداهست
عجب باشد كه كس ازنزد كامل   رود در نزد ناقص هست جاهل
بديدم بعض مردم را درينجا   چوسگ ديوانه ميگردد بدرها
همي گردند ز بهر عزّت ونان   مذمذب بين ذالك باشد ايشان
بدين و آخرت پرواندارند   طمع باجبه و دستار دارند
باستهزا بگويند مامريديم   نه از يك بلكه از صد هاشنيديم
پس سر چون شوند غيبت نمايند   دماراز جان ناقصهاربايند
دهد ناقص بايشان جبه دستار   گهي گوشت برنج و چاي بسيار
هماندم دعواي اخلاص سازند   بالقاب كلان يادش نمائند
گهي گويند مجدد هستي ايندم   گهي گويند چون تونيست بعالم
تمامي قول ايشان ازدروغ است   دروغ شان دروغ بيفروغ است
چوناقص بشنود قول مريدان   كند باور كه هستم شيخ ايشان
نميداند كه استهزا نمايند   بوي تاچيزكي از وي ربايند
به بين ناقص شود خوشحال آندم   كه گشتم مقتداي من بعالم
بسازد فخر او هر لحظه هردم   مطيع من شدند اين جمله عالم
نشيند ناقصك گويد بهرجا   كه هستم كامل و هم مرد دانا
درين دعوي خودهم كاذب است او   يقين كه ناقص وهم جاهل است او
بود مكر و فريب هم پيشه او   دروغ غدر دان انديشه ءاو

گریز از صحبتش گر مرد راهي
که تـــا یابي خلاصي از تباهي

چوبر خیزند مریدان زنان عزت
روند با ســـوي خانه زود عجلت

کنند از مقتداي خویش غـــیبت
بنزد هر کســي گـــویند مذمت

بالقاب قبیح یادش نمـــایند
که تا روز دگر نزدش بـــیایند

باسم محض او سازند تکلم
همه القابها را میـــکنند گـــم

همیشه عــادت خوي منافق
چنین باشد به بین روي منافـــق

منافق کي تبرا میـــنماید
بظاهر او تولــي مینـــمایـــد

چه ســازم ناقصان وجاهل و دون
باین القاب ظاهر گشـــته مفتون

ازان اســـت ناقصان رسوي وخوارند
بنزد خلق هم بي اعـــتبارند

چرا پـــرواي دین داري ندارند
نزاع در بین مردمها نهادند

بجزنام و نســـب هم عزت و جاه
دگر مطلب نـــدارند باش آگاه

شب وروزپیروي بانفس وشیطان
نمایند و بلغزانند و خـــلقان

تمـــامي خلق را گمراه کردند !
بدوزخ سرنـگون در چـاه کردند

خدایا داد خـــلقان را تو بستان
ازآن ناقص که گمراه ست و نادان

بود ناقص خـــبیث و تابعان نیز
بود تابع و مطبوع جـاهلان نیز

ازان ست تابعان او ســراسر
منافق شکل باشند جـمله یکسر

بود پــــاکان بپاکان بهر اندوز
خبیـثان با خبـیثان باد دلـسوز

بســـوره نور فرمودهست بقرآن
خبیثات للخبـیثون است میخوان

به بیـین با مثنوي اي یار جاني
چنین فرمـــوده است گرتو بداني

برالحان پند نامه

ذره ذره کاندرین ارضي و سماست جنس خودراهمچوکاه و کــهرباست
نوريان مرنور يان را جــاذبند ناريان مــرنايان را طالب اند
اهل باطل باطلان را میــکشند اهل حق از اهل حق هم سـرخوش اند
طيبات آمد ز بهر طيــبين للـخبيثات الخبيثين اسـت يقين
شنيدي چون کلام مثنوي را مــشو تو تابع ناقص غوي را
چو ناقص جاهل وبي اعتبارست به بندنفس وشيطان خوارزارست
بلاف هم کزاف آن مرد غــدار نموده تابع خود اهل اشـرار
طريق اوليا راخار دارنــد از ايشان اوليا صد عــار دارند
اگر تو صادق يا مرد راهي مکن صحبت بايشان هيچ گاهي
اگر مردي زناقص شوگـــريزان چنان از ببريا از شيـر غران
تراگمراه سازد انــدر آندم سخن کوتاه شدو الله اعـلم
بشو لاشي مريد پيــر کامل که تابا قرب حق گردي توواصل
نصيحت کردي وره رانمودي رود داناپي کــامل بزودي
هـر انکس طالب حق باشد ازدل رود از صــدق دل بانزد کامل
زانوار الهي بهره يابــد هرآنکس سوي کامل مي شتابد
سروجان را فداکن بهــر کامل که اوباشــد ترا حلال مشــکل

زصدق دل تو لاشــي ذيل اوگير
شود مس وجودت هم چو اکسير

مخمس

بحسن بي تظير خودهمان شاه جهان مارا جويسطامي نمودياران بدين عصرزمان مارا
همين دردو الم كردست زاروناتوان مارا بكرده شـــهره آفاق بين مرد مان مارا
تو باشي ماينه آزاراي ارام جان مـــارا

مرا كشتي بيك غمزه بلن از ماچه مي پرســي قفس دانيم پس راه چـمن از ماچه مي پرسي
زغيرت گشته ام بيزار زماه ومن چه مي پرسي كه من ازعالم قفسم وطـن از ماچه مي پرسي
كه پيش از بـال و پر برداشتن از آشيان مارا

بطـفلي برده ازمن دل هـمان دو لعـل در بارش بعشقش شهره گرديدم بشهرستان كهسـارش
رسانيم فيض با هركس شوند مجذوب سرشارش نفس چون ميكشيم از سينه صد داغ خونبارش
كه زارو ناتوان كردست آن مـوي ميان مارا

منم از طائران قفـس جاي من در ان مـحفل ز اصل خود جداگشتم شلم غمگيـن نازك دل
لطائفها كنم طيران باصل خود شـوم واصل زهجرش هر زمان ازديـده من رانيم خون دل
فراقت لالـــه گون كردست اي ماه عيان مارا

زاول عاشقت لاشي بآن جانا ن خود بنگر بعشق ا وبنوشاند بخلقان فيضهايكسر
همين سوزالم باشد نصيبش تادم محشر زتاثير محبت بردلش كرديم جامـظهر
بجا باشد اگر خوانند ياران جان و جان مارا

مخمس

اي شـهابارگـناه گـــواه آمده ايم عذر خواهان بدرت گــاه پگه آمده ايم
تو مران از درخود حال تباه آمــده ايم مادرين در نه پي حشمت و جاه آمده ايم

از براي حادث اينجا به پناه آمده ايم

طائر گلشن قدسيم ازان نور قدم — آمد داخل اعيان ثوابت بشده ايم

پس ازان خيمه دران عـــالم ارواح زدم — رهروي منزل عشقيم زسرحد عدم

تابه اقليـــم وجود اين همه راه آمده ايم

طينــــت مازازل عشق محبت بسرشت — عشق برلوح دل ما غمت اي ياربكشت

روز وشـــب دفتر عشق تو بايد كه نوشت — سبزه خط تو ديـديم زبـــستان بهـشت

بطلب گاري اين مهرگياه آمده ايم

از سر شوق زديم دســـت بدان حبل متين — تا دهي عاشق خود را توازان ماء معين

گنج رحمـت بكشا سوي من و زار به بين — با چنين گنج كه شد خازن او روح امين

بگدائي بدر خانهء شاه آمده ايم

تن و روحم زغـم عشق تو اي يار بكاست — بفراق توشب و روز باين دام بلاســـت

ذنب عصيان شده بسيار ومرا حال تباست — لنگر حلم تو اي كشتي توفيق كجاست

كه درين بحر كرم غرق گناه آمـــده ايم

ابر رحمت بفشان بر سر اين مذنب زار — كه زهجران تو گشتيم بسي زار و نزار

شهره خلق نمودي تو باعزازم دار — آب رحمت روداي ابر خطاپوش بهـــار

كه بديوان عمل نامه سياه آمـــده ايم

عاشقزار تو ام اي مـه زيبا — عاشقان جمله برفتند رخـت بازنمـــا

لاشي از عشق گرديد كه ممـــتاز چو ما — حافظ اين خرقه پشـــمينه بينداز كه ما

از پي قافلهء بآتش آه آمـده ايم

مستزاد

اي خسرو خوبان نـظر سـوي گدا کن رحمي بمن وسوخـته بي سروپاکن
من عاشق زارم با عشق فگارم
گرلاف زندماه که ماند بجمالت بنماي رخ خويش مه انگـشت نما کن
اين دور ز عقلست تا جان بسپارم
درددل درويش تمنـاي نگاهي زان چشم سياه مست بيك غمزه نـگاه کن
دارم ز تو اي شوخ بس زار نزارم
اي سروچمن از چمن باغ زماني بخرام درين بزم دوصد جامه قـباکـن
باسوي من و زار اي عالي تبارم
شمع گل و پروانـه وبلبل همه جمع اند اي دوست بيارحم به تنـهائي ماکن
تنها من مهجور کسي بي تو ندارم
بادل شـده گان جور جفا تابـکي آخر آهنگ وفاترك جفـا بهر خداکن
اي شوخ ستمگار ميدان که بنارم
مشنو سخن دشمـن بد گوي خدارا باحافظ مسکين خوداي شـوخ وفاکن
اندر حق لاشي نوميد مدارم

رباعيات

بروبادهلي تو اي باد سـرسـر ابو سـعيد حزينم زار مضطر
بغرقاب گـنه افتـاده ام من زروي مرحـمت سويم تو بنگر

شمالا روتو باسوي مدينه
که شاه احمد سعيد آنجا دفينه
توهستي باجوارشاه سرور
زروي مرحمت سويم تو بنگر
نسيمارو بهندوستان باشتاب
بنزد شيخ كامل در نايـاب
بگوعرضم بحاجي دوست محمد
نجاتم ده فتادم من بغرقاب
بطولي روتواي باد سحرگاه
به نزد شاه امان الله مولي
بگو اي جدامجد يك نظر كن
باين لاشي که او گم کرده است راه
شمالا روتو باسوي بخارا
بگو تو نقشبند مشكل كشارا
توئي قطب زمانه شاه عرفان
بگيرتو دست لاشي بي نوارا
شمالا رو بسرهند منور
مجدد الف ثاني شاه انور
توئي سردار اهل الله نظر كن
باين لاشي که حيران است مضطر
نسيمارو به بغداد مكرم
به نزد شيخ جيلان غوث الاعظم
توئي فرياد رس ياشيخ كامل
بگيرتو دست لاشي را بايندم
الااي شاه امان الله دوران
بفريادم برس هستم پريشان
تومحبوب الهي جدامجد
نظر بنما بلاشي گشته حيران
شمالارو بسوي قبلة گاهم
بگو من لاشي زارو تباهم
الااي شاه ولي اله صاحب
نظر بنما که من گم کرده راهم
بگو با شاه ولي الله پرنور
ميان عارفان گشتي تو مشهور
نظر بنما بحالم پير كامل
منم لاشي زوصلت گشته ام دور
بگو با شاه ولي الله رهبر
که از عشقت شدم من زار و مضطر
نظر بنما بسويم قبله گاهم
منم لاشي ز غيرت كور هم كر

بگو با قطب عالم غـوث دوران ولئ الله رئيـــس نقشــبندان
منم از جان غلامت قــبله گاهم همي کن درد لاشي راتو درمان

مثنوي

کنم من یك حکایت نزدت اي شـــاه به نزحت المـجالـس بين هويدا
جواني بود در ايام پيشيـن گنه گارو بد اخلاق و بد آئيـن
تمامي عمرميکرد او گناهان ميان خَلق مي بودســـت نمايان
چنين بدکار در عالم نبـوده به مثلش کس ندیده نشـــنيده
نميکرد او نماز وروزه اصـلا شب و روزان نمودي فسـق هرجا
زافعال بدش مردم بـــنالان زخوي زشت او بودند حــراسان
زوي جيران او بـودند آزار تمامي مرد وزن داناو هوشـيار
که تا وقت قـــريب موت اوشد وصيت کردمادررا بــفرمود
مکن مرگم براي خلق اعيان بکن غسل و کفن در خانه پنهان
بکن قبر مرا در خانه تنـها مکن کس را خبر از مرگم اصلا
شوند مردم زمـرگ من خبر دار نمازم را نخوانـند مادر زار
ميان مقبره مارا تو مـگزار ز شومي ام شوند جمله در آزار
بوقت زندگاني جمله خلقان زدست من بدند با آه افغان
اگر من را بقبرستان گذاري تمامي مردگان افتند بزاري
بگويند ايخداايـنك تبه کار بيامد کرد مايان رادر آزار
بکرد مادروصيت هاش برجا ميان خانه کردش دفن تنها

همان شب مادرش در خواب خود دید — پسر میگشت در جنات جاوید

نوشته در جبینش از خط نور — بهبخشیدم گناهت باش مسرور

چواین بنده نموده توبه ازدل — به بخشیدم گناهش گشته مقبل

نکرده فعل نیك اونا امید است — ازان بخشیده ام بیشك سعید ست

کسي از صدق باحق روي آرد — یقین حق مقصد اورا بر آرد

چو عجز وانکساري او بدیدم — قلم برجمله عصیانش کشیدم

خداعاجز پذیر عاجزنوازست — در رحمت بسوي خلق بازست

الا لاشي ز عصیان که داري — بکن توبه به نزد حي باري

گناهت گرچه هست ازحد فزون تر — تضرع کن به نزد حي داور

به بخشاند گناهت حي اکبر — بمثل آن جوان گردي منور

بروي آن جوان مارا بخواني — زقیدنفس شیطان وارهاني

جوان خوب ست فعل من قبیح تر — ازانم من حزین زاروابتر

بیامرزو مبین باین گناهان — منم سر دفتر نامه سیاهان

بفضل خود مرا اي رب وهاب — بیامرزو بده با توبه اشتاب

بمثل آن جوان دلشاد گردم — زقید رنج و غم آزاد گردم

تو لاشي خاك شو در راه مولي — مشو نومید زفضل حق تعالي

بمثل آن جوان بخشد گناهت
کند رحمي برين حال تباهت

حکایت بمثنوي

شنودیگر حکایت اي برادر ... که تا داني رحیمـــبهائي داور
به بصره یك جواني بود بدکـــار ... گناه میکرد بافـــساق فـــجار
تمامي صرف عمر در گناه کـــرد ... بگمراهي دل خود را تباه کـــرد
تمامي زندگانند از وي آزار ... زدست آن تبه کار و ستمـــگار
چو وقت مرگ او نزدیك گـردید ... زجمله خلق ا و نو مید گـردید
حسن بصري که شیخ آن زمان بود ... بمادر گفـــت رونزدیـك اوزود
بیاور شـــیخ را در نزدم این جا ... که تا توبه کنم در نزد آن شـــاه
برفته مادرش بر شـیخ دانا ... بیا توبه بده فـــرزند مارا
بگفتا شیخ کي نزدش روم من! ... که او فاسق بودمارا چو دشمن
اگر میرد نمازش را نـــــخوانم ... و را از جملهء اشـــــرار دانم
بگفت مادرپسر را شـــیخ گفتا ... نیایم من به نزدش هیـــچ اصلا
بشد نومید روســـوي خـــداکرد ... ز افعال بد خود توبـــها کرد
نصیحت کرد مادر را دران حال ... وگر مردم مگو باکس تو احـوال
اگر مردم ز احوالم بداننـــد ... نیایند و نمـــازم را نخوانـــــند
بایشان من نمودم ظلمها بـــیش ... ازان باشند از من جـمله دلریش
بقبرستان مبرنعشم تو اصلا ... شوند آزرده گـــــویند واه ویلا
شوند از شومي من جـــمله آزار ... بمثل زندگان گـــردند بیزار
درون خانه را قبرم بـــکن زود ... بکن دفن و سپر باربِ معـبود
وگر مردم رسن باگردنم کن ... کشان هرسوجراحت برتـــنم کن
بگواینك سزاءاین گنه گـار ... نکرده طاعت مولاي غـــفار

بکش باروي مرا اینسووآن سوي | بگواینست سزاي شخص بدخوي
بکرد مادر وصیتهاش برجا | درون خانه کردش قـــبر تنها
رسن باگردنش کرد مادرزار | برویش میکشیدش آن دل افکار
ندا آمد زنـزد حـي داور | براي مادرش آن زارمضــطر
مکش اورا برویش دســت بردار | بمحبوبي ما باشد ســزاوار
تواو را هم زاهل الله میـــدان | به بخشیدم ورامن جمله عصیان
حسن بصري خدارا دید درخواب | همي گفتش همان خلاق وهاب
چراکردي تو نومید آنجـوان را | نرفتي یکدمي در نزدش اصــلا
بکردي بنده‌ء مارا تو نــومــید | ازان دادم ورا جنّات جاویـــد
به بخشیدم گناهانش ســراســر | منم غفار رحمــن بهر مضــطر
زدرگاهم مکن نومید خلقان | اگر توبه کند بخـــشم گناهان
تمامي عاجزانرا دســتگیرم | اگر تو به کنند توبه پـــذیرم
اگرمن بعدازین عصیات حیران | کني نومید ترا سازم ویـــران
حسـن بصري نداازحق چوبشنید | زجابرخاست همچون بیدلرزیـــد
به نزد مادرش آمد باشتاب | ببا ب خانه اش استاد بیــتاب
بگفتا مادرش بـشنو هنرور | به بخشید آن جوان را رب اکبر
به بخشا تو بمن اي زال مــادر | بکن عفو زجــرم من تو بـــگذر
الا لاشي ز عـــصیان که داري | بکن توبه به نزد حي بـــاري
مشو نومیـد از درگاه داور | اگر چه مذنب و عاصي ستمگر
بفضل خود به بخـشاید گناهت | کند روشن همین قلب سیاهــت

بمثل آن جوان از صـــدق اخلاص　　بکن توبه شوي چون نـقره خاص

بمـــثـــل آن جوان بخشند گناهت　　کند رحمي بر این حال تـــباهت

خدا لاتقنـطوا فرمود بقرآن　　مشو نومید از درگاه رحـــمان

اگر بخشـــد گناهت را به یکبار　　به محبوبي او گردي ســـزاوار

بیا لاشي بصـــدق دل باشـــتاب　　بدرگاه همان رحمان تـــــواب

باهل الله تــــرا سازد سر افراز　　بگرداند میان خلـــق ممـــتاز

تورا سازد شـــهنشاه دوعـــالم　　رسان فیضش بسا لکها دمادم

بذکر حـــق دلت را ساز معمور

بدنیا و بعـــقبي گردي مـــسرور

فارسي شعربرالحان اخلاق الصالحین

نیکوان را دوست داردهرکه باشد در جـــهان　　گربدانرا دوســـتداري گوئ بردي از میان

هرکه بد را دوست دارد مردراهـــست بالیـــقین　　زانکه از بد خویشرابد تر بداند این زمان

نیستي خوب است و بگذراز سر کـــبرو غـــرور　　هرکجاپستي ست در پستي رود آب روان

بین انیس المذنبین رادوست میـــدارد خـــدا　　از تمامي جدوجهدآن مطیعین دان عیان

تا تواني خویشرا بد تر زخـلقان مي شـــمر　　هستي را عـــجب ورياحاصل شود اینست نشان

هر کسي را حق خوب است خوب است خوب خوب　　شرط آنست خوبیت را در نـــظر چیزي مدان

غیر گمنامي و گـــمراهي و ذنـــب و معصیت　　دان زخود اصلا بخوبي خویشتن هرگز مـخوان

خاص باشد کبریاء و عـــظمت از بهـــر خدا　　کبر نخوت گر کند، بنده سزایش نـاردان

کارمردان این بود آگاه باش از مـــردکار　　جمله مردان خدا کارش چنین باشد چـــنان

نیستي آن نیـــست گوئي بر زبان من نیـــستم　　لیکن در باطن بکبرو عجب ممـــلوئي ازان

گرتو مردي صحبت نيكان نما ازصدق دل نيست گردي عـــزيابي شوچوسگ در آستان

خاصه مردان را هست نيستي اي لاشـيا

محو كردند اين وجود خود بحب ذوالمنان

بر الحان پند نامه

دادت اي شـوخ ستـمگر ميزنم تابميرم حلقه بر در ميــزنم

همچو مرغ نيم بـــسمل بردرت در ميان خاك خون پر ميزنم

شعله عشقت كه برجان من است بردل سالك چو اخگر ميزنم

چون شدم مست شراب عشق تو نعره ها مانند حيدر ميـزنم

گرزكـــلبان خودت خـواني مرا طعنه من برجاه افسر ميـزنم

چون اسير حب توگرديده ام ماسوايت را پس سر ميـزنم

دررهي يا جوج دين بر امـر تـو بند چون سد سكندر ميزنم

برخيالت چون شدم عزلت نشيـن پشت پابرهفت كشور ميزنم

مـــطلب مقصود من حاصـل نما حاسدانرا گو بخنجر مـيزنم

رحم گر داري بســوي لاشـيك

آه از دســت تو دلــبر ميــزنم

غزل

مهي نيكو خصائل ئل برون آور بلشگرگر مرا كشته بخنجر جرهمان شوخ ستمگرگر

قدت مانند عرعر رخت مانــند خاورور
دوچشمت مثل اخترترمرا کشتي تو دلبر بر

دو ابرويت هلال هل هل دو مژگانت دو قـاتل تل
زمن توبرده دل دل شد مثل قلندر در

ذقن چون چاه غب غب غب غـب بمانند شــکرلب لب
دوزلفينت دو عقرب رب به بـالاي قـمرمـرمـر

شوم مهمانت امشب شب بکن سيرآب از لب لب
رسم دلبر بمطلب لب منم مجنون بي سرسر

دو چــشمانت دو جادودو بدل بيرون چو آهوهـو
کمانکش همچو رستم تم سياه وش همچو کافرفر

منم باعشق صادق دق بمن هســـتي تو لائق ئق
ترا خوانم زخالق لق بروي شاه ســرور رر

غريب وزار لاشي شي بنوشد جام از مي مي
بگردد گرد هرحي حي بجســـتجوي دلـبربر

غزل

جانابيا بهــــــــرخــدا
ابرونمـاي مــه لقـــــا

نتوانم آيـــــم سوي تو
مثلت کجا يــابم کـــجا

مجروح وزارو ابـــــترم
محروم منـما تــوبيـــا

مخراش دلـــرا اي صنـــم
بـدرت نماشــام وصـــبا

بذل نمــا بر ايــن غـــريب
آرام جـــان اي دلـــربـــا

از عشـــــق تــوديــوانه ام
مــسرور بــا وصـــلت نما

عشـــقت شـــررزدبــردلم
مصباح من راشـــدضـــيا

اضرب علي عنــق الرقيــب
مطرب کـــند ســازونـــوا

اظــهار کـــردم حال خود
معلوم پيـــشت مـــاجـــرا

اغرقت فــي حبــك صــنـم
بفرست جام مــئ بـــيا

اقـرار دارم مـن بـتو　یکرنگ باشـم جـان فدا
بلبل صفـت نعـره زنـم　امـروز در گلـزار هـا
بنگر زشفقـت سـوي من　آواره ام مـن اي شـها
مهـرتـرا دارم بـدل　ملاح عشـقم بر مـلا
مپـسند باشـم ازتـودور　بـگذار از بهـر خدا
از چـه سـبب رنجـیده　پژمرده کـردي مـرمرا
ایمن نشیـن لاشـي زغم　میبـاش در حـبش رضا

خرف دویـم هـر مصرعش
برخوان شود مـطلب بـجا

مخمّس

روحم اندرتب تاب است تو هم میداني　جـان زارم بعذاب است تو هم مـیداني
از غمت بي خورخابست تو هم میداني　دیده ام بیتو پرآب است تو هم مـیداني
سینه ام بي توکباب است توهم میداني

قوت من خون جگر دمبدم ازفـرقت یار　بین زمهـجور پراگنده شد احـوال فگار
تن زارم زغمـت روزشبان اسـت بنار　ایصنم بـهر خدا سوي من وعاشـق زار
نگهي کن کـه ثواب است توهم میداني

بین که آشفته، توگشته بعالم مفـتون　میرود خون دل از دیده او چو جـیحون

رحم بنما بمن اي يار که هیستم محزون　　خانمان سوخـت پي محمل ليلي مجنون

عشق بهرخانه خراب است توهم میداني

شعله نار محبت بسرم شور نهاد　　بعدوصلش بدلم اخگر نـاسور نهاد

حب خود را بدل خسته رنجور نهـــــاد　　برق حسنش که شرربرجگر طـور نهاد

وان ازان برق بتابــــست تو هـم میداني

نیست جز حق طلب طائفه دردکـــشان　　جرعه نوشان خم وحدت ذاتـــند عــيان

جمله را روي بحق است بهر عصر زمان　　نزد این باد کشان مملکت هردوجـــهان

صرف یك جرعهء ناب اســت تو هم میداني

بایزید واریشوطالبآن رهــبر مجد　　کعبه دل بتــو نزدیك چه جارهي لمجد

شهسوارابـــگذار بنما اورا ســجد　　نقشبندان ترازمزمــــه والت وجد

بي د ف وچنگ ورباب است تو هم میداني

اهل ال[illegible]ي وحدت چه عجب مخمـورند　　بخدا واصل زچشم دیگران مستورند

جذب حالات بدارند بدان مســـروراند　　اهل قال از شرف مــــعرفت خق دورند

علم بي عشق حجاب است تو هم میداني

دورکن ظلمت هستي که رسي دررهي انـس　　پاره کـن پرده هستي که بخلوت گهي انس

تازغـیرش نرهي کي بشوي آگهي انــس　　مگر شوي نیست درین راه به بیني شهي انس

بارخ یار نقـــاب است تو هـــم مـیداني

حب آن شاه ولي بدل و سینه بـــــكار　　چونكه او مهبـــــط انوارحق ست لیل و نهار

لاشیـا رابطنش گرتوشوي برخور دار　　دامن دولت معصـــوم غیائي بكف آر

زانكه او عالي جناب است تو هم میداني

غـــزل

صنمامهانگارا تو چه خـــوش خرام داري | بچنین خیال وغمزه تو بـــگو چه نام داري
تو مکن حزین دلریش مـــه ده چار عـاشق | تو بگو بعاشق خود که دیگرچه کام داري
بخرام سوي بیمار که مریض عشق باشم | همه عیش وخواب خودرا توبه من حرام داري
بنواز عاشق خود تو بوصل خود بکن شاد | بغلامیت تو میخوان که چنین غـلام داري

من لاشــــي حزین راتومـــران زدر خـود
که زجمع خادمانت تو بلند مـــقام داري

سفرنامه که جناب مبارك و شان به قبله گاه معظم خود تحریر نموده

بر الحان　　　بسم الله الرحمن الرّحیم　　　ذلیخا

بیرباد صبا از من ســــلامم | بنزد قبله گـاهي بـــاکرامم
سلام مــــشکبو چون عطر عنبر | بیـــفشان بر ســـر آن ماه انور
سلام بیعدد از نزد عـــشاق | رسان در خدمـــت سـردار آفاق
سلام عاجزي مانـنـــد آهم | ببر از من بنـــزد قبله گاهم
سلام بیشتر از ابرنـــیسان | سلام آتشین چون چشـــم گریان
سلام بي شماراز ریگ و احجار | سلام بیشتر از باغ اشـجار

سلام پي به پي چون باد صرصر ببر در خدمـــت آن شاه سـرور
سلام بـــيعدد چون وردبـــستان رسان اند رحضــور شـمع عرفان
سلام با ضياچون صبح روشـــن سلام با صـفا چون صحن گلشن
رسان باصـــد هــزاران ناله و اه زمن با حضرت خاص شهنـشاه
همان حضرت که نامش هست مشهور ولي الله يعـني مـنبع نور
همان حــضرت که باشد شـمع عرفا ن مروج باطريق نقشـــبندان
همان حضرت که مولاي زمان ست انيس و مونس درمانده گان ســـت
همان حضرت که چون بدرست روئيش جهاني عطرساگـــشته زبويـش
همان حضرت که شد قطـــب زمانه زمين از شوق او انــدر تـرانه
همان حضرت که اندر جذب صـــادق مريدان را همي ســازد مــوافق
همان حضرت که دروقت مراقب رساند سالـــكانرا در مــطالب
همان حضــرت که چون شمع منور جهان پر نورشـد از وي سـراسر
همان حضرت که شمس العارفين ست دوابخش دل درمـانده گان است
بود او سايه فضل الــــهي رهاند سالـــكان را از تبـــاهي
امام مقتـــداي روزگارســت فيوضاتـــش زنزد كردگارســـت
هميشه غرق دردرياي نورســـت مغيث مخلصان نزديك دورســت
ورا حاصل حضـوري لي مع الله مراد مطلب او گشته دل خـــواه
كليد مخزن اســـرار گشته جمالش مطلع انـــوار گشـــته
زفيضش عالمي آباد گشـــته زشوقش مخلصان دلشـاد گشته
بود فياض فيـض حضرت حق ! براي خلق او هادي برحـــق

بود او ساقي جام محبت　　برندان بخشد انعام محبت

ثريّا تا ثري آوازه از وي　　قلوب خلق گشته تازه از وي

دو چشمش مستآن مخموريزدان　　بود مكحول كحل نور عرفان

هميشه مست جام ذوالجلال ست　　دلش گنجينه بحر جلال است

مريدان را كه بيند آن هنرور　　بوادي ارادت مست داور

ورا در مقصد اصلي رساند　　بلا تعيين تكاور بر جهاند

رواج شرع دين مصطفي اوست　　امام هادي راه هدا اوست

هر آنكس دست زد بر دامن او　　شود روشن دلش از گلشن او

فنا ازخويش باقي باخدا اوست　　هميشه مست جام كبريا اوست

وجودش مطلع انوار باشد　　براه حق دلش بيدار باشد

زده خيمه بصحرائي محبت　　بوده درشورو غوغاي محبت

جمالش هست مرآت الهي　　زدايد از دلان زنگ سياهي

خدا را صاحبا بر ما نظركن　　شب تاريك هجرانم سحركن

خدارا صاحبا بر حال زارم　　نظر بنما كه از غم بيقرارم

توئي چون شمع من پروانه تو　　زهجران روزشب ديوانه تو

بسان بلبلان اندر فغانم　　جدا ازوصل روئ گلستانم

چو ذره دور از خورشيد گشتم　　زوصل يار خود نوميد گشتم

خدا را صاحبا از راه ياري　　بكن رحم باين فرياد زاري

به چشم سر نميبينم شمارا　　زچشم دل همي دارم تماشا

نمي بودي اگر چشمي دل من　　نبودي غير محنت حاصل من

زهجران هیچ روزي نیست بدتر　　بدوران اي شهـــنشاه نکوفر
ز روز وصل بر عشاق مســـکین　　نباشد هیچ بهتر اي شه دین
نکـــردم شکر روز وصل نعـمت　　فتادم در بلاورنج وغــــربت
دمادم مــــــیرسد از غیب الهام　　سزاي ناسپاسیهاســـــت این دام
بحمدالله اگر دورم زخدمت　　خدا چشم دلم کرده عــنایت
بهنگام مراقب وصل یابـــم　　بصورت گرچه با هجران کــبابم
بظاهر گرچه دورم از بري تو　　بمعني چشم دل شد منظرتو
بخود صورت کشم از صورت او　　پرم هردم به بال و هــمت او
فناگشتم بنور صاحـب خود　　شدم صاحب و گشتم طالب خود
نمم صاحبنهان وآشـــــکارا　　مرانبود بجز صاحـب مدارا
نشینم صاحبــــم بر خیزم از جا　　به بینم خویش را صاحب هویدا
شداوآئینه من من آئینهء او　　شده او در من گنـــجینه او
نهاني آشکارم گشـــت صـاحب　　خورو خوابم قرارم گشت صاحب
گهي درخانه گـــاهي در بـیابان　　بهمراه ویم هر سو بجـولان
گهي با او فراز عرش اعلي　　گهي با او نشینم زار تـنها
بود صاحب شهنشاه دو عالم　　بهر سوچرخ زن باشد دمادم
گهي در پرچمن در سیر گلشـــن　　گهي اندر ولي آباد مسکن
گهي درطولي آن خورشید خاور　　شلنجي را گهي دارد منـور
گهي در لرز یـــري آن سروآزاد　　گهي دراستـوي باخاطر شاد
من او گشتم و دایم اوست بامن　　چو جان گردیده صاحب دوســـت بامن

ملك باشم بسودایش من زار　　چوبي اویم بسي باشم دل افكار

ففرو من الي الله سير كردم　　تبراهم ز وصل غير كردم

گلستان گشت بامن وصل مولي　　زصورت گرچه كردم غیر سوي معني

چو كردم يار را آئينهء خويش　　به بينم دردر گنجينهء خويش

گهه وبيگاه باخود عشق بازم　　ازان بر صيد دلها شاه باشم

مئي نوشيدم از ميخانه عشق　　شدم هم شمع و هم پروانهءعشق

چواز هستي خود هم دورگشتم　　زسر تا پا تمامي نورگشتم

بنوشيدم مئي از جام محبت　　شدم چون صيد دردام محبت

محبت گشته است سرمايه من　　محبت هست هم پيرايه من

بميدان محبت اسپ تازم　　زسوداي محبت در گدازم

بمودم نامه را ختم محبت　　زالطاف تو دارم چشم رحمت

كنون سازم بيان راه سفر را　　زدوري اين همه خون جگر را

چوماگشتيم رخصت از شهنشاه　　نهاديم در سفر ماروي در راه

دو شمبه ششم از ماه رجب بود　　كه از خانه بيرون گشتيم مازود

هزاروسيصد وبيست ونه اي يار　　بودي از هجرت سر خيل ابرار

شبش در لرزيري كرديم ماوي　　بهمراه برادرها در انجا

وزانجا بآنه و زرانجا به تيور　　زتيوررفتيم اندر ملك چاردر

از انجا تلخك هم چخچران را　　نمودم مست من پيرو جوان را

بآقاگنبد از فضل الهي　　فروزان شد چراغ صبحگاهي

سوي جلگه مزار از امر يزدان　　بر افروختم چراغ نقشبندان

از انجا سوي چشت آمد گذارم
وطن شداندران ملك وديارم

زيارت كرده من آن مزارات
در انجا بود بسي عالي عمارات

بديدم فيض آن پيران چشتي
كه مشهوراند مسمي دربهشتي

خصوصاً حضرت سلطان مودود
بمن روحانيت الطاف بنمود

به او به شاه فلان از بعد چند روز
برفتم با هزاران جوشش و سوز

از انجا من بده زيرك رسيدم
در آنجا چند روزي آرميدم

برفتم من بشهراز فضل يزدان
به مسجد جامع ماندم ماه رمضان

برفتم از هري باملك گلران
بهروادي همي رفتم شتابان

ولي قصدم بودي سوي بخارا
به بين آخر تو آن حكم قضارا

گزارم شد بسوي ملك ايران
بديدم من خليفه عبدالرحمن

زمن شاه ولي الله رهبر
طريق نقشبندان يافت زيور

بملك جام ماندم چند ايام
زيارت كرده ام شيخ احمد جام

زيارت كردم ام من اندر انجا
امير قاسم ابودرداء دانا

بقلعه نو دلنگر محمود آباد
بذكرحق بكردم خلق راشاد

دوصد خانه بدند از تركمانها
مسمامرويان ميدان تو آنها

تمامي پيروبرنارا توميدان
شدند داخل طريق نقشبندان

ز آنجا در كلاچه اسب راندم
عربها را بذكر حق بخواندم

خطائي را زمن پير رهبر
نمودم من بذكر حق منور

به پل خشتي چراغ نقشبندان
بر افروختم زمن شاه شاهان

بدو دولي بلوچان را سراسر
در آوردم بذكر حي داور

بميرجاوه تمامي مردمان را
نمودم مست حق پيروجوان را

بساغر چشمه افغانان بسیار   شدند مجذوب شان از ذکر جبار

از انجا جانب گرم آب رفتم   بامرقادر وهاب رفتم

ز جذبات الهي پیروبرنا   شدند مجذوب شوق حق تعالي

چو ایشان را براه حق بخواندم   بسوي پسکمر من اسپ راندم

بماندم چند اوقات اندر انجا   بتقدیر خداي حي و دانا

شدند اندر طریقت خلق داخل   تمامي مرد زن داناو جاهل

زملك پسکمرتا آن خطائي   فروزان گشت هرجاروشنائي

به پنجصدخانه بلکه بیشتر بود   که ایشان را محبت گشته افزود

شدند ایشان تمامي در طریقت   بدل دارند بسي شوق و محبت

بسیلابه تکاور برجهاندم   در انجا مردمان باحق بخواندم

یکي طائفه انجا بود مشهور   بمیرزادوستي از راه حق دور

بودند صد خانه ایشانان در انجا   در آوردم بذکر حق تعالي

باندك مدتي از یمن پیران   شدند اندر طریق نقشبندان

براه حق مر ایشان را سراسر   در آوردم بامر حي داور

ز سر کوهي و جمشیدي در انجا   دوطائفه بود نداي مردانا

مر ایشان را بخواندم در طریقت   شدند مجذوب از جام محبت

پس آنکه جانب شور آب رفتم   زباغ نقشبندان گل شگفتم

بشیر تپه و سنگر نور در آباد   از انجا تا بملك دولت آباد

همه خوردوبزرك از یمن پیران   شدند ذاکر بنام پاك یزدان

دگر طائفه ءسور بزي در انجا   که شانران قلعه قصاب ماوي

تمام شان بذکر حق بخواندم   بکند کلي پس آنکه اسپ راندم

در آنجا مردم بسیار مسکن — همي میداشتند اي مونس من
مرایشان رازيمن پیر رهبر — در آوردم بذکر حي داور
تمام این طوائفهاي مذکور — بدند در ملك ایران هست مشهور
از انجا در سرخس روس رفتم — زدوریت بصد افسوس رفتم
میان ترکمنها جمله یکسر — بر افرختم طریق پیر رهبر
کنون غزمم بود سوي بخارا — زحق خواهانم هر ساعت شمارا
امید وارم نسازي سهوازیاد — روم تادر بخارا خرم و شاد
تمامي مردم مروو بخارا — در آرم در طریقت اي دلارا
زيمن برکتت اي شیخ رهبر — بهر منزل روم سازم منور
طریقت را رواج از نو بدادم — بهر دل لانقش ذکر نهادم
همهازبرکت توست قبله گاهم — نمیدانم زخود الله گواهم
نظر بنما تو اي صاحب بحالم — زهجرانت بسي خواطر ملالم
ز تو سائل دعاي خیر دارم — بکرذم ختم نامه جانسپارم
بدین هجران بکن توصبر لاشي — بعالم چرخ زن با جام با مي
بنوشان خلق را در گاه بیگاه — اگر چه لاشي عبدي بمولاه
تراسازد شهنشاهي دو عالم — برو تادر بخارا شاد خرم
نیت تا در بار راهست مارا — زیارت نقشبند مشکل کشارا
در آنجا من رسم یا نه خدا یا — خداوندي نهان و آشکارا
سوي گلبند گلروسي و دلشاد — در آنجا آتش عشق تو افتاد
بلوچ و ترکمان از هر کناره — شدند مجذوب افزون از شماره
زتیجن تاسرخس اي نورعینین — بود خود بیست فرسنگ اندران بین

بلوچ وترکمان آنجاست بسیار — شدند ذاکر بنام حـــي غفار
یکي روزي همي بودم سواره — بدورم مردمان از هر کـــناره
همه شان واله ومجذوب و مجنون — زتاثیرات نام حـــي بي چـون
دو سه خانه در آنجا ترکـــمان بود — چو این سردید این احوال بـــشنید
از ایشان یك زني چون ســـروآزاد — به پنهاني زبان طعنه بکشاد
بباب خانه او بودي ســـتاره — بشد لرزان بخاك وخون فتاده
زبانش گنگ شد اعضـــاض لرزان — چوماهي درمیان خاك تفسان
همان شب تا سحر میـــکرد فریاد — پس آنگه جان شیرین را بحق داد
چو جان بسپرد شان گشتند حیران — بـــنزدم آمدند ایشان شتابان
همه داخل شدند اندر طریقت — به چشم خود چو دیدند این حقیقت
در آن بین همچنان شـــوري بپاشد — بیا گوئي که ان روز جـزا شد
اگر کافر اگر بودي مســـلمان — چومیدیدند مرا گشتند لرزان
بهر سو مردمـــان بي پا و بي سر — همي گردید ایشانان ســـراسر
خبر شد مردمان شهر تیـــجن — که برپاگشت این فریاد شیون
هر آنکس تا مرا میـــدیـــد از دور — شدي بي پا وسر او مست مخمور
یکي جمع فزون روزي در آمد — بکالســـکه و اسپ و اشـــتر آمد
همه اندر طریقت گشت داخل — شد ایشـــان را بسي اسرار حاصـــل
یکي زیشان بگفتا تاجرم من — بخدمتـــگاري تو حاضـــرم من
ولي داخل نشـــداندر طریقت — همي گفتا که من دارم محبت
سوار گشتنندرفیقانش سراسر — نرفت کاسلسکه اش او ماند مفطر
بسي زد بر فرس او تازیانـــه — بگردش حمع خلق ازهرکناره

هرآنچه کرد کوشش اندران کار ن — نجنبید اسپ وي ازجـاي اي يار
در اندم اسپ وي ازجا نجنبيد — بآه و ناله و فرياد گـــرديد
در افكنداويه پايم خويشتن را — شده زين واقعه مفتون وشـــيدا
بسي كرد او به پيشم آه و زاري — فغان و نالهاي ســوگواري
نمودم رخصتـــش از امر يزدان — بره افتاده اسپ وي شتابان
چوديدند خلق اين اسرا رحالات — زجذبات تمام اين خرق عادات
بلوچ و تركمـــان روزي هزاران — شدي داخل بسلك نقــشبندان
زهر سو مردمـــان بي پا وبي سر — شدي مجذوب بنام پاك داور
دومه درنيــجن اندر روز در شب — نمودم مردمـــان را ذاكر رب
جـهان از جاي درجنبش در آمد — تو گوئي همچو روز محشر آمد
حــــسودان هر طرف آمد بگفتار — چوديدند اين چنين غوغاو اسرار
زاهل تركمان شيخ به تيجن — بودي او مقتدا بر مـــرد بـــرزن
مريدانش چو اين اسرا ر را ديد — كه نالندمردمـان مانندنائيد
بگرديدند ازوي خلق يكسر — به پيش من نهـادند جملگي سر
چوديد آن حال راحالش دگر شد — كه عالم سر بسر زير و زبــر شد
بعشق آباد او را شيخ ديگر — بدي كو مقتـــدايش بود رهبر
فرستاده خبر حال اين چنين است — كه شيخ شـــهره روي زمين است
مريدانش همه رفتند يكسر — به پيش وي نهـادند جملگي سر
چوآن شيخ بزرگ آن حال بشنيد — بشد بيخود بخـــودچون مار پيچيد
پس آنگه ماجرا برروس ميگفت — ازا ن احوال آن كـــافر بر آشفت
ز تيجن نيز بر كافر خـــبر رفت — كه امد از هري شيخي چنيـــن تفت

هزاران درهزاران خلق عالم	مریدش میشـود في الحال دردم
درینجا گر بماند مـدت چند	شود بیزار خـــلق از مال فرزند
زند برهم شهنـــشاهي مارا	نهان نبود بود این آشـــکارا
چو ازاین ماجرا ها روس بشـنید	زوي بر حبس مایان حکم گردید
یکي روزي قضا در وقت پیشین	بصد فریاد چون ایام دیـــرین
بگردم خلق انبـــوه فراوان	برند یجمله با فریاد افغان
بناگه لشـــکر کـــفار آمد	میان وادي خونبـــار آمـــد
بلوچ و ترکمان از هر گـــروهي	بدید او آنچنان فره شکوهـــي
بخود لرزید حیران شد در انحال	چو دید آن شورش وغوغا و احوال
مراگفـــتا بجائي خویش بر خیز	تراشه خواسته روســـوي او تیز
زجا بر خاســـتم گشتــم روانه	ببین آخر قـــضاي آب دانه
مرا بردند بدیوان خانـــه خویش	به پرسیدند از مـن کم و یا بیش
در انجا حکم کرد آن کافـــردون	بعشق آباد برد از امر بیـــچون!
قضاي آسماني این چـــنین بود	که سنت از شهنشـاهان دین بود
به بین با یوسف صدیـــــق دانا	که هفت سالش بزندان کرد ماوا
مجدد الف ثانـــي شاه انور	بزندان کرد او را شـــــاه اکبر
بسي از رهنـــمایان طریقت	ازین گونه چومن دیدند مـــحنت
بحمد الله که این مـــیراث از ایشان	رسید آخر بمن از امر یزدان
غرض بردند بعـــشق آباد مارا	بمحبس خانهء بس آشـکارا
دوسه روز اندران جایئـــم نگهداشت	بخدمت گاریم چند شخص بگـــماشت

پس آنکه پادشاه روس مارا   طلب فرمود با افسوس مارا
که من بینم بچشم خویش او را   گل گلدسته باغ نکو را
مرا بردند در ماشین نشاندند   بسرعت در زمان ماشین براندند
رهیل از جانجنبید اندراندم   زامر کرد گار حي عالم
بسي تزویر کردند اندران کار   ز استادان کامل جمع کفار
دوان میشد سوي دنبال از انجا   شدند حیران اي شاه نکورا
بشهرم برد ایشان چون فروماند   بزندان خانه ام آن لحظه بنشاند
چو اهل ترکمان گشتند خبردار   بزندان خانه گردیدیم پادار
هجوم آورد خلق از حد زیاده   به پایم جمله ایشان سر نهاده
زیمن بر کتت اي شاه دانا   زکوران بس در آنجا گشت بینا
مریضان گرچه بودي چند ساله   که از رنج مرض بودي بناله
زلطف کردگار حي عالم   زجابر خاستي آن لحظه دردم
نبود زندان بل چون خانقه بود   دران زندان سراسر جمله ره بود
زداغستان تازه شهر باکوب   روان گردید خلق از بهر مطلوب
زمروواز سمرقند و بخارا   شدند جمع از نهان و آشکارا
گه بیگاه خلق بودي فراوان   بگردم هر زمان با آه و افغان
میان خلق بودي این هویدا   که گشته مهدي موعود پیدا
دران زندان سراروز هزاران   شدي داخل بسلك نقشبندان
همان شیخ که اندر اول کار   حسد کرد او بمن هر لحظه اظهار
مرا چون دید گردید او پشیمان   بگرد خویش آوردند خلقان
برفت در نزد کافر عرض فرمود   منم ضامن مرخص کن ورازود

که او مشغول کار خویش باشد — بفرق خلق هر دم فیض پاشد
بگفتا ترسم این در وقت فرصت — مرا بر هم زنداسباب دولت
هرآنچه کرد کوشش اندرین کار — که تاسازد خلاص از دست کفار
نشد چاره پریشان باز گردید — برنج ودرد غم دمسازگردید
در انجا مدت یك ماه سراسر — همي بوديم در زندان كافر
پس آنگه حکم شد از کافردون — مرا سازد زملك خويش بيرون
سوي مروم روان كردند آندم — كه تا گردد رها از محنت و غم
بهر منزل بس خلق فراوان — بودندي منتظرباچشم گريان
بمروآورد زعشق آباد مارا — نگاهم داشت ده روزآشكارا
چهل ايام اندر دست كافر — بودم محبوس اي سالار سرور
خدا را حمد ميگفتم دمادم — به محنت اربعينم گشت اتمم
زمروم سوي پنجده باز بردند — بدست و دولت افغان سپردند
شدم فارغ ازان اندوه پرغم — زيمن بركتت اي شاه عالم
كنون عزمم بودسوي تو ايدوست — كه تابينم دمي روي تواي دوست
چه خوشباشد كه بعد از محنت و غم — شوم همدم بتو اي يار همدم
چه خوشباشد كه من زار و بريشان — رسم درخدمتت اي شاه خوبان
ز سودايت من و مسكين حيران — همي باشم بآه و سوز و افغان
بسينه داغ هجران تو دارم — ازين اندوه فرقت دلفگارم
بود لاشي غريب وزار و حيران — زبزمت دوراي سلطان خوبان

باين سرگشتهٔ مسكين عطاكن
زراه مرحمت باري دعاكن

اطلاعیه

به آگاهي مسلمانان متعهد و ملت مجاهد رسانیده میشود که کتاب سیرة النبي صلي الله علیه وسلم تألیف علامه« شبلي نعماني» "رح" توسط دانشمندان و نویسندگان شهیر افغانستان به زبان فارسي(دري) ترجمه گردیده عنقریب به زیور طبع آراسته و در شش مجلد به تشنگان سیرت النبي صلي الله علیه وسلم عرضه خواهد شد. و این بشارتي است براي ذواتي که خواسته باشند با سیرت رسول اکرم صلي الله علیه وسلم بصورت کامل آشنا گردند و در زندگي خویش چراغ فروزان راه خود قرار دهند.

کتابفروشی کابل

متصل بنگش هوتل پرک خیربازار پشاور